

EL PROJECTE «EPISCOPUS» DEL BISBAT DE VIC COMMEMORA QUATRE EFEMÈRIDES

ANNA GUIXÀ:
«És una oportunitat
única per potenciar
el territori de la
diòcesi de Vic
com a zona
d'interès
cultural
i històric»
P 3-4

Història de futur

El Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona celebra 25 anys

Fa 25 anys tres grups del MUEC (Moviment Universitari d'Estudiants Cristians) van veure la necessitat de crear un nou moviment que donés resposta a les inquietuds més pròpies ja de l'edat adulta. Després de provar en altres moviments que no van respondre a les expectatives, van acabar creant el Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona. P 20-21

La tasca humanitària de Sant Joan de Déu

L'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu és una institució catòlica present a 55 països amb més de 400 hospitals i serveis socio-sanitaris, on s'atenen prop de 27 milions de persones l'any. Treballa en múltiples àmbits: infància, tercera edat, persones sense sostre, amb trastorn mental i/o amb discapacitat, docència, recerca... Recentment ha estat guardonat amb el premi Princesa d'Astúries de la Concòrdia.

P 16-17

Sumari

- 5 L'Any de la Misericòrdia a l'Àfrica
- 8 Conclusions del Sínode de la Família
- 25 La recerca en polítiques alimentàries
- 26 Pedagogia del dol en el context educatiu
- 27 Patrimoni religiós i cultural a la Granadella

Editorial

Vigència de la Cartoixa

La celebració del 34è Congrés Internacional sobre la Cartoixa, en l'ocasió del sisè centenari de la de Montalegre (Tiana, Maresme, 1415-2015) ha comptat amb una notable participació d'assistents i ha posat en relleu que l'orde fundat per sant Bru continua suscitant l'atenció d'estudiosos, persones afins a aquesta espiritualitat i públic en general.

En el proper número de *Catalunya Cristiana* ens ocuparem àmpliament d'aquest esdeveniment religiós i cultural celebrat a l'Aula Magna del Seminari de Barcelona. Els congressistes han pogut visitar la Cartoixa de Montalegre, l'única a Catalunya poblada de monjos (una possibilitat poc habitual perquè l'accés a les dones a l'edifici de la Cartoixa encara continua restringit). També s'ha visitat la d'Escaladei (el Priorat), la primera de Catalunya, orfe de cartoixans des del 1835, però que és un monument molt estimat a la contrada i està essent objecte de diverses restauracions per part de la Generalitat.

Sembla obligat preguntar-nos com és possible que un orde d'origen medieval (fou fundat el 1084) tan minoritari, sobri i estricte, despertí encara avui tantes simpaties. Probablement perquè enmig del vertigen contemporani avui hom anhela com mai la solitud i el silenci. El jesuïta Jeroni Nadal (1507-1580) va definir encertadament sant Ignasi de

Loiola com a «contemplatiu en l'acció», i els jesuïtes tenen el privilegi de poder ingressar directament a l'orde Cartoixà sense demanar dispensa. De la Cartoixa es diu que *nunquam reformata, quia nunquam deformata*, és a dir, que mai s'ha reformat perquè mai no s'ha deformat. La història ha matisat aquest principi i probablement encara s'hauria de matisar més a la llum dels ensenyaments del Concili Vaticà II sobre la vida religiosa. De la mateixa manera que les grans congregacions tenen un tercer orde amb seglars que participen dels seus carismes, hauria de ser possible que hi hagués també laics afins —contemplatius en l'acció— que cultivessin diàriament unes hores de solitud i de silenci personal, talment com els cartoixans i les cartoixanes.

El Congrés ha coincidit amb la mort i les exèquies del ex-prior de la de Montalegre, Manuel María Mendoza. Els enterraments dels monjos (sense taüt, amortallats amb el propi hàbit i directament a la terra) són impressionants. El de D. Manuel, molt estimat, es va celebrar en l'estricta intimitat monàstica perquè molts dels Amics de la Cartoixa es trobaven al Congrés.

Stat Crux dum volvitur orbis, la creu es manté estable mentre el món canvia.

El lema de la Cartoixa continua avui vigent, el darrer Congrés Internacional ho ha fet novament palès.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Invertir la piràmide

Sempre m'ha cridat l'atenció que a l'Evangelí apareix que la nostra «lògica» no sempre està en consonància amb la «lògica» de Jesús. Més encara, com si a Jesús li agradés posar-ho en evidència quan diu que «els primers seran darrers i els darrers, primers», o quan, dirigint-se als seus deixebles i explicant com actuen els governants, els diu que «entre vosaltres no ha de ser així: qui vulgui ser important, ha de ser el vostre servidor», o quan hi ha qui busquen els primers llocs, els diu que «tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit». I una infinitat més de sentències que mostren l'estil que espera dels seus seguidors. També Maria, la mare de Jesús proclama en el *Magnificat* la «lògica» d'una societat que Déu la vol a l'inrevés de com estem acostumats a organitzar-la quan afavorim el poder i les desigualtats: «Dispersa els homes de cor altiu, derroca els poderosos del soli i exalta els humils; omple de béns els pobres i els rics se'n tornen sense res.» La primera comunitat cristiana ha entès la «lògica» de Jesús i la posa en pràctica fent-se servidora de l'Evangelí. Tanmateix, quan sovint s'afavoreix a una organització piramidal on uns pocs estan a dalt i la immensa majoria a baix, potser ens és més difícil entendre que, en nom de Jesús, hem d'invertir la piràmide.

Fa pocs dies, el papa Francesc, referint-se als organismes de comunió de l'Església particular: consell presbiteral, col·legi de consultors, capítol dels canonges i consell pastoral, ha dit que «només en la mesura en què aquests organismes estiguin connectats amb allò que és de "baix" i parteixin de la gent, dels problemes de cada dia, pot començar a prendre forma una Església sinodal», que és on aquests instruments són valorats com a ocasió d'escolta i participació. Moltes coses encara han de canviar, però la renovació ha de venir sobretot d'aquelles actituds que inverteixen la piràmide i seguir —encara que sembli il·lògica— la «lògica de l'Evangelí», la «lògica de Jesús».

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 10 de novembre del 1978: la majoria d'edat a Espanya passa dels 21 anys als 18.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Piñol, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Cinto Busquet, Oriol Casals, Agustí Codinach, Roberto Coll, Fernando Cordero, Joan Guiteras, M. Núria Illas, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Ramon Ollé, Joan Pallarès-Personat, Quique, Jesús Renau, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Leticia Soberón, Mercè Solé, Sebastià Taltavull,

Joan Viñas, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Mirada de futur amb perspectiva històrica

El projecte «Episcopus» del bisbat de Vic commemora quatre efemèrides clau de la diòcesi

Eduard Brufau

Al llarg de la història de Catalunya, el bisbat de Vic ha tingut un paper destacat per mitjà de diverses personalitats que han estat al capdavant de la diòcesi; eclesiàstics reconeguts com ara l'abat Oliba i el Dr. Torras i Bages han influït d'una manera notòria en la societat i la fe del nostre país. I el mateix es podria dir de religiosos i preveres vinculats a la diòcesi osonenca, com poden ser sant Antoni Maria Claret i santa Joaquina de Vedruna o bé el sacerdot i pensador Jaume Balmes. Al mateix temps, l'actuació cabdal d'alguns d'aquests homes, sobretot dels bisbes, ha deixat empremta en el territori diocesà a través de nombroses mostres patrimonials destacades, com ara la mateixa catedral de Vic, els monestirs de Ripoll i Sant Joan de les Abadesses, la seu de Manresa o les valuoses obres artístiques que conserva el Museu Episcopal de Vic.

Evangelitzar des del patrimoni

Es dona la circumstància que entre aquest 2015 i el 2018 aquesta diòcesi commemorarà quatre grans efemèrides: els 1.500 anys del primer bisbe conegut del bisbat, Cinidi, els 1.000 de l'inici de l'episcopat del bisbe Oliba, els 200 de la mort del bisbe Veyán Mola i els 100 de la mort del bisbe Torras i Bages. Amb motiu dels aniversaris relacionats amb aquests quatre prelatos, el bisbat de Vic ha organitzat

Escultura de l'abat Oliba, al fons la torre campanar de la catedral de Vic.

el projecte *Episcopus*, una iniciativa cultural, històrica i pastoral. Per als responsables de la iniciativa aquestes efemèrides són «una oportunitat única per donar a conèixer l'exemple de vida d'aquests quatre bisbes, les seves accions pastorals i socials, la seva gran implicació i les aportacions a la societat del seu temps, així com llur compromís d'estendre el ric patrimoni historicoartístic de l'Església. Tots aquests elements, degudament explicats, han de funcionar com a engranatge clau per enriquir l'acció religiosa en la societat catalana i alhora per potenciar el territori de la diòcesi de Vic com a zona d'interès cultural i històric».

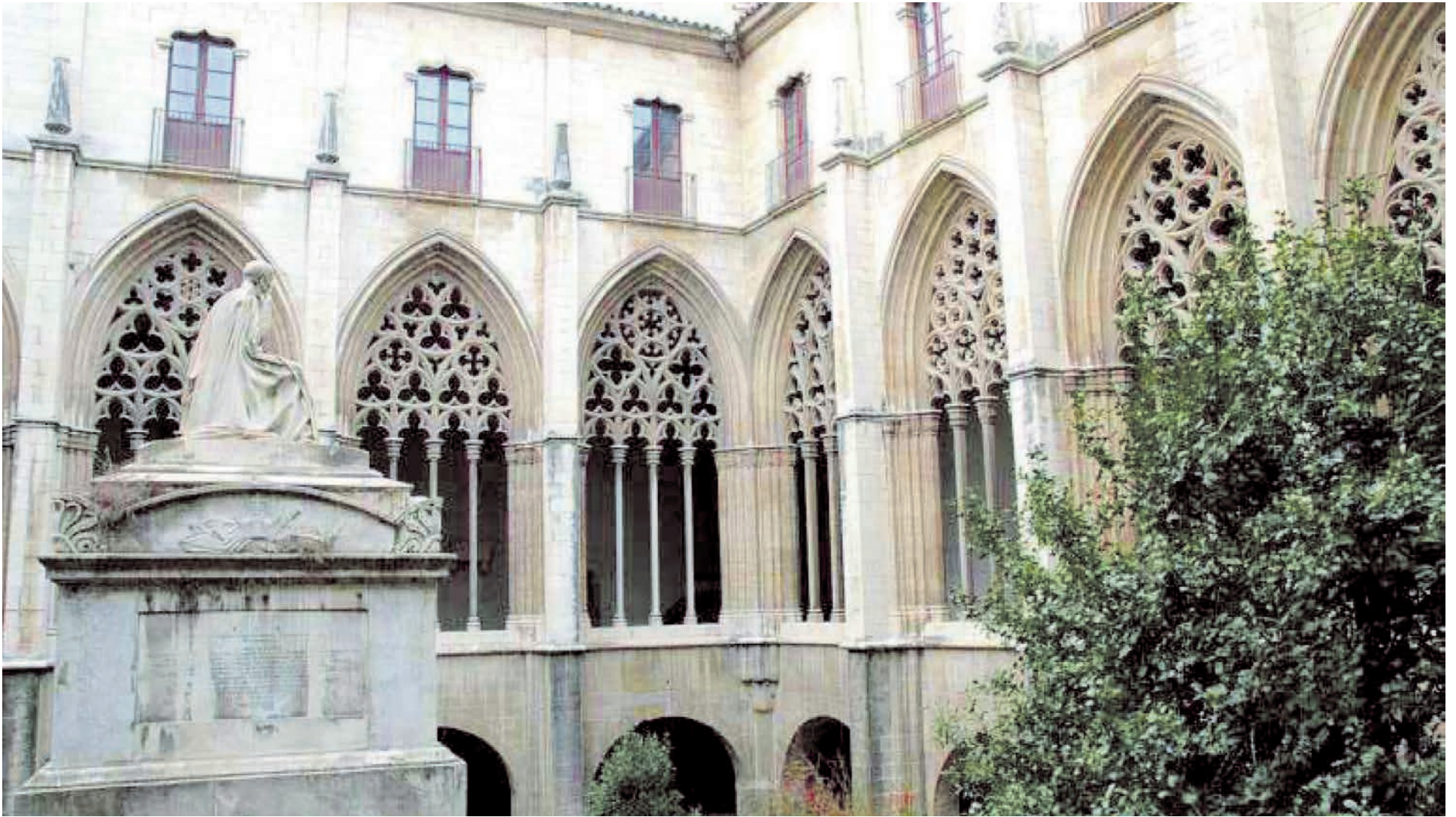
L'impuls d'*Episcopus* neix tenint molt en compte una paradoxa de l'home contemporani: «A tot el món, i sobretot a Catalunya, hom experimenta un creixent interès cultural. No obstant això, i en contrapartida, s'està vivint un seriós procés de secularització que tendeix a esborrar les arrels cristianes de la societat.» Per als organitzadors d'*Episcopus* aquesta secularització fa que les generacions més joves s'eduquin sense els referents cristians bàsics que han construït Europa, cosa que els impedeix comprendre la realitat en què viuen. Per tal d'intentar revertir, o si més no esmorteir, aquest procés, un dels mitjans més eficaços és donar a conèixer el patrimoni artístic i sobretot arquitectònic cristià: per a la coordinadora general del projecte, Anna Guixà, «les expressions arquitectòniques

Els quatre bisbes

Dels quatre prelatos dels quals *Episcopus* commemora diverses efemèrides, Cinidi és el menys documentat de tots. Se sap, però que l'any 516 va participar en un concili provincial celebrat a Tarragona i que l'any següent va ser present en un altre concili a Girona. De l'episcopat del bisbe Oliba, en canvi, en tenim molta informació històrica; el seu ministeri al capdavant de la diòcesi va ser decisiu no només per a tot el bisbat de Vic sinó també per a la resta de comtats catalans: va fundar els monestirs de Montserrat i el de Sant Martí del Canigó, va restaurar els de Ripoll i Sant Joan de les Abadesses i va dur una enèrgica acció política contra la violència feudal amb la iniciativa de les assemblees de Pau i Treva.

El bisbe Francesc de Veyán Mola va ser l'encarregat de concloure la construcció de la catedral que veiem avui i va ser el fundador de la Biblioteca Episcopal. Finalment, el conegut bisbe Torras i Bages va defensar el caràcter netament cristià de Catalunya alhora que va refermar la catalanitat de l'Església al Principat i va promoure l'ús de la llengua catalana en la predicació i la catequesi. Així mateix, va ser el promotor de l'obra del pintor Sert a la catedral.

Claustre gòtic de la catedral de Vic i monument a Jaume Balmes.

Il·lueixen la cultura del nostre país. És feina d'*Episcopus* narrar el llegat que hi ha dins seu, el perquè de la seva creació, com es van construir i quins significats van aportar... un patrimoni arquitectònic i alhora cristià que avui ens honra i en engalana.»

Amb aquesta finalitat, durant aquests quatre anys, el bisbat de Vic organitzarà iniciatives i actes per difondre el seu ric patrimoni cristià; entre aquestes iniciatives culturals hi haurà rutes monogràfiques —com ara la del barroc al Moianès, la del romànic o el camí del bisbe Oliba—, el reforçament de les visites guiades a la catedral i a altres esglésies principals, així com diverses exposicions i conferències. També s'està creant un oratori per a l'ocasió, amb lletra de Mn. Josep Ruaix i música de Mons. Valentí Miserachs, per homenatjar els bisbes vigatans, especialment l'abat Oliba i Torras i Bages.

Episcopus també té en compte les activitats destinades als més petits, amb la consciència que la transmissió de la fe als infants és fonamental: Anna Guixà explica que «hi ha prevista la confecció d'uns recursos pedagògics

adients a cada un dels cicles formatius de l'escola que ajudin a entendre el perquè de les coses i estructurar un missatge entenedor i clar de com s'ha d'interpretar avui la societat en clau d'història i de valors. Així doncs, en el cas del bisbe Veyán (2015) ja s'ha elaborat aquesta proposta didàctica que inclou materials que utilitzen un entorn tecnològicament modern i amb prestacions d'última generació.»

Restauracions i altres obres d'intervenció

Totes les activitats d'*Episcopus* també tenen com a objectiu la posada en valor mitjançant obres de restauració d'alguns dels elements patrimonials més importants del bisbat, principalment de la catedral. El primer temple de la diòcesi necessita diverses intervencions en un espai tan emblemàtic com ara la cripta romànica, i sobretot s'ha previst una restauració integral de les monumentals pintures murals de Josep Maria Sert que decoren tot l'interior de la catedral. Així mateix, per tal de dignificar les celebracions litúrgiques i poder-hi celebrar concerts de música sacra, cal substituir l'orgue existent, que presenta deficiències

«Episcopus» és una oportunitat per donar a conèixer el ric patrimoni de l'Església

S'experimenta un creixent interès cultural i, en contrapartida, una secularització que esborra les arrels cristianes de la societat

diverses, per un de nou. Aquest instrument es finançaria en bon part a partir d'una campanya d'apadrinament per a cada tub de l'orgue. A part d'aquestes intervencions, es vol digitalitzar tot els fons de la biblioteca i l'arxiu episcopals, per tal de facilitar-ne la consulta alhora que se'n preserven els documents més valuosos.

El projecte *Episcopus*, per tant, té una visió global que pretén donar a conèixer el patrimoni religiós, preservar-lo tant com sigui possible i al mateix temps permetre que continuï tenint la finalitat per a la qual va ser creat: donar culte a Déu i difondre la seva Paraula. La coordinadora general d'*Episcopus* creu que el projecte «hauria de deixar una profunda petjada en la diòcesi i, per extensió, també en la societat catalana».

INFORMACIÓ:

Tel. 938 832 655 / 679 261 801
a/e: episcopus@bisbatvic.com
www.episcopus.info

L'Any de la Misericòrdia s'avança a l'Àfrica

Francesc obrirà la porta santa de la catedral de Bangui durant el seu viatge a la República Centreafricana

El Papa va batejar en privat el fill d'un amic seu de Buenos Aires, dirigent del Moviment de Treballadors Exclosos.

Agències
Ciutat del Vaticà

«Per manifestar la proximitat de la pregària de tota l'Església vers aquesta nació afligida i turmentada, i per exhortar a tothom a ser testimoni de misericòrdia i reconciliació, el diumenge 29 de novembre obriré la porta santa de la catedral de Bangui.»

El papa Francesc va fer aquest anunci un pèl sorprenent a l'Àngelus de l'1 de novembre passat. En principi, l'Any de la Misericòrdia havia de començar de manera solemne el dia de la Immaculada a la basílica de Sant Pere del Vaticà. En un dels seus gestos, el Papa ha decidit avançar aquest Any Sant per a l'Àfrica, posant l'atenció a la República Centreafricana, tal com ha confirmat l'arquebisbe de la capital, Mons. Dieudonné Nzapalainga. Aquest país de cinc milions d'habitants viu una forta inestabilitat des que l'any 2013 hi va haver un cop d'Estat impulsat pel grup terrorista islamista Seleka. Tot i que la situació ha millorat molt, aquesta última setmana hi ha hagut 13 morts més. En especial, s'han repetit atacs contra temples cristians. La situació ha aixecat molts dubtes sobre si el Papa podrà visitar el país. El viatge tindrà lloc entre el 25 i el 30 de novembre en tres països diferents: Kènia, Uganda i la República Centreafricana. Amb el seu anunci inesperat, es reforça la voluntat del Papa de visitar el país per contribuir a la pau i la reconciliació entre musulmans i cristians. Un dels plats forts de la visita és precisament una trobada interreligiosa a la mesquita de Bangui.

El Papa també va recordar en les seves paraules a la plaça Sant Pere que

cal imitar els sants però no només els canonitzats sinó també els sants quotidians, els «sants de la porta del costat», com els va anomenar. «Són aquells que s'han esforçat per practicar l'Evangeli en la seva vida ordinària, són sants que els hem trobat fins i tot nosaltres, entre la família, els amics i els coneguts». Després de l'Àngelus, Francesc va presidir una missa en record dels Fideles difunts al Cementiri del Verano», un dels més importants de la capital italiana.

Un pastor bo

Entre els preparatius de l'Any de la Misericòrdia, i en el marc de la festivitat de Tots Sants, el Papa va rebre un

grup de 500 pelegrins que venien del Salvador per agrair-li la beatificació de Mons. Òscar Romero, a qui el Pontífex va qualificar de «pastor bo, ple d'amor de Déu i proper als seus germans». Va animar els salvadorencs a veure el beat Romero com un germà que els ajuda des de la comunió dels sants i no com una mera imatge bonica. El Papa va recordar que el martiri de Romero va començar abans del seu assassinat però que també va continuar un cop mort: «Jo era jove i en vaig ser testimoni, va ser difamat, calumniat i embrutat, persones que ja han donat la seva vida se les continua lapidant amb la pedra més dura que existeix: la llengua.»

Església en sortida

El Papa i els seus títols

El ministeri papal havia esdevingut com una sobirania monàrquica. El papa Francesc va simplificar i corregir aquesta concepció, posant el seu servei eclesial a peu pla.

Un exemple ben alligador és el text que va fer imprimir a l'*Anuari Pontifical* del 2013. Al darrere hi va escriure la llista dels títols més o menys ostentosos que han estat propis del Papa en alguns moments de la història: Vicari de Jesucrist, Successor del Príncep dels Apòstols, Pontífex suprem de l'Església Universal, Primat d'Itàlia, Arquebisbe metropolità de la Província Romana, Sobirà de la Ciutat del Vaticà, Servent dels Servents de Déu... A la pàgina del davant, només hi va posar un títol, ben simple, que se sol aplicar a si mateix: *Bisbe de Roma*.

Quan era cardenal, va escriure que els grans guies del Poble de Déu han estat homes que sovint se sentien insegurs i es tenien per poca cosa. Per exemple, Moisés, qualificat com *l'home més humil que ha existit*. Qui vol conduir el Poble de Déu com un bon guia, cal que deixi el lloc a Déu, que es faci petit, que es deixi envair pel dubte en els moments d'obscuritat; cal que es preguntin quin pas ha de fer. El guia dolent, en canvi, està segur de si mateix, és tossut, confia massa en ell mateix.

El papa Francesc es manté fidel a aquests principis amb el seu capteniment senzill i humil, com Jesús que *no volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, començant de captenir-se com un home qualsevol...* (cf. Fl. 2)

Relleu episcopal a Bolonya i Palerm

Agències
Roma

El Papa ha fet dos nomenaments importants a Itàlia. Des del 27 d'octubre, Matteo Maria Zuppi (60 anys) és el nou arquebisbe de Bolonya i Corrado Lorefice (53 anys) el nou arquebisbe de Palerm. Es tracta de relleus molt importants perquè són dues arxidiòcesis grans demogràficament (la cinquena i la setena ciutats d'Itàlia) però també per ser capitals de les respectives regions: l'Emília-Romanya i Sicília. Rellenen dos cardenals històrics, tots dos de 77 anys. Carlo Caffarra, antic responsable de l'Institut Joan Pau II d'Estudis sobre el Matrimoni i la Família, deixa Bolonya, mentre que Paolo Romeo, que havia estat nunci a Itàlia, abandona Palerm.

Els nous arquebisbes tenen un perfil renovador. Mons. Zuppi, fins ara bisbe auxiliar de Roma, és de perfil conciliador. Assistent religiós de la Comunitat de Sant'Egidio des del 2000, és conegut per ser un «sacerdot de carrer» molt involucrat amb l'ajuda als sense sostre i als drogoaddictes. Per altra banda, també ha connectat amb sectors més tradicionalistes en celebrar diverses vegades segons el ritu antic de la litúrgia tridentina. El successor del cardenal Romeo és rector d'una parròquia al sud de Sicília, involucrat en la lluita contra la màfia. De bisbe auxiliar a arquebisbe d'una ciutat d'un milió d'habitants i de rector en una zona perifèrica a arquebisbe de Palerm. Els nomenaments marquen la voluntat del Papa de posar fi al carrerisme i de proposar bisbes joves amb llargs pontificats.

Josep Maria Massana

Pelegrinatges 2015

De l'1 al 10 de desembre Terra Santa al complet: Israel i Jordània

Pelegrinatge de 10 dies organitzat amb les parròquies de Sant Pau i Sant Josep de Girona.

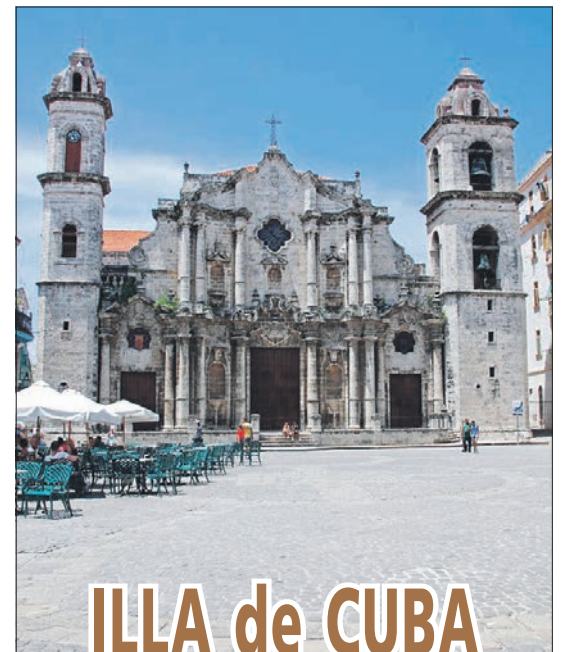
Vols directes El Al. Tot inclòs. Alta i baixa Galilea, Haifa, Vall del Jordà, mar Mort, Jerusalem, Betlem + Mont Nebo, Madaba, Petra i desert Wadi Rum.

Del 2 al 7 de desembre

Ruta cultural per gaudir dels llums de Nadal a Manhattan, missa gospel a Harlem, sopar amb jazz en directe, sopar-creuer pel Hudson, mirador del Top Of The Rock, eucaristia a la catedral de Sant Patrici i totes les visites imprescindibles per conèixer la ciutat.

Com sempre, tot inclòs i amb guia acompanyant des de Barcelona.

ILLA de CUBA

Del 2 a l'11 de març

De l'Havana a l'orient

Pelegrinatges 2016

TIMKAT

Del 12 al 23 de gener

Etiòpia. Cristianisme etiop.
Celebració de l'Epifania Timkat a la Jerusalem africana - Lalibela.

Encara no has contemplat la posta de sol des dels turons de Bezawit a Bahr Dar? Has passejat juntament amb els pastors tot anant a les cascades del Nil Blau? Vols festejar la celebració de la Santíssima Trinitat a les esglésies més amagades del llac Tana?

T'imagines compartir la nit a les carpes del Timkat juntament amb els sacerdots i dabtaras? Ja pots fer la teva inscripció.

Terra Santa amb residències religioses franciscanes

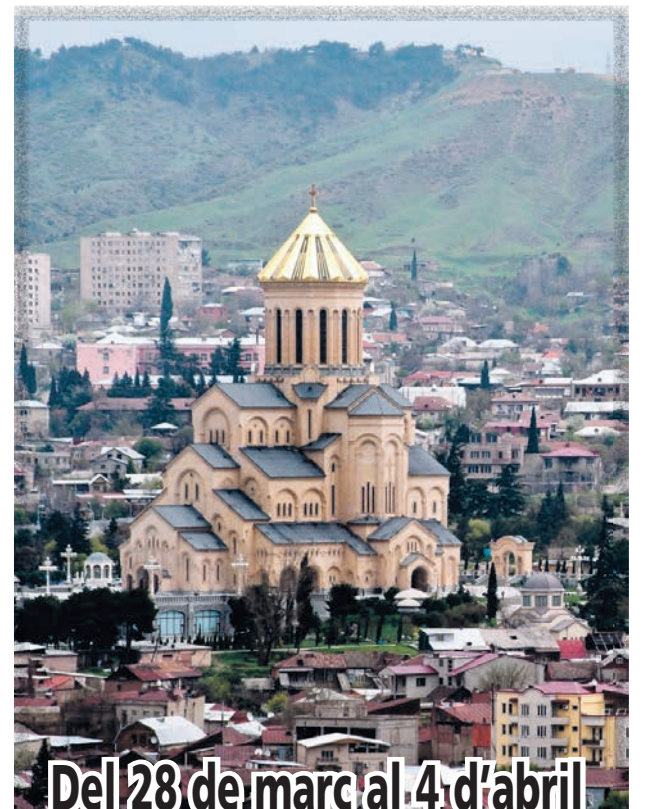

Del 10 al 17 febrer

Pelegrinatge de 8 dies: Galilea, Jerusalem i Betlem. Allotjament a Casa Nova de Tiberíades i Casa Nova de Betlem.

Vols directes El Al.
PREU ESPECIAL DE TEMPORADA
BAIXA: 1.298 €

(grup de mínim 40 persones i cotització divisa 1 €=1,15\$)
Tot inclòs.

Del 28 de març al 4 d'abril

Armènia i Geògia

Estats Units

Idil·li americà del Papa

Diversos sondejos mostren el ressò positiu de la visita de Francesc

Joan Piñol
Redacció

La visita del papa Francesc als Estats Units (22-27 setembre) ha demostrat altra vegada que la lluna de mel entre el Pontífex i la gent segueix en peu. Amb el pas del temps, lluny de debilitar-se, cada cop s'enforteix més. Així ho demostren ara tres enquestes realitzades per diferents institucions nord-americanes arran d'aquest viatge. El Papa és un dels líders més ben valorats i ho és encara més després de la seva visita. Els americans opinen que, gràcies a Francesc, ara tenen millor opinió de l'Església.

En la línia del perfecte engranatge vaticà, aquesta visita de sis dies va oferir una presentació a gran escala del que és una visita papal. Tres plans diferents se superposaven: l'Església catòlica local, la societat dels Estats Units en general, els creients d'altres religions i un missatge per al món. En conseqüència, el viatge alternava les trobades amb els bisbes catòlics amb el discurs davant el Congrés i el Senat, posteriorment el Papa dinava amb centenars de sense sostre per després reunir-se amb líders religiosos. Finalment, el discurs davant l'Assemblea General de l'ONU forma part de tot viatge papal a Nova York.

Aquest còctel origina un missatge coral en què els principals grups socials se senten interpel·lats per les paraules del Papa. Catòlics, protestants, polítics, immigrants i sacerdots es reparteixen l'atenció mediàtica. Part del tarannà americà consisteix a calibrar les conseqüències demoscòpiques d'aquest xoc electritzant que és un viatge papal.

Bona valoració del Papa

En una enquesta feta pública pocs dies abans de l'arribada del Papa (21 de setembre), el centre MSNBC revelava que un 31% dels nord-americans tenen una visió «molt positiva» del Papa, mentre que un 20% més expressen una opinió «positiva». Les valoracions negatives representen només el 9%. L'enquesta, encarregada per l'organització catòlica dels Cavallers de Colom, també indicava que els catòlics practicants són els que millor valoren el Pontífex (un 82% positivament). En general, com més edat, millor valoració i com menys estudis, pitjor valoració. Per exemple, els enquestats d'entre 18 i 29 anys tenen una opinió més indiferent (38% positiu i 34% neutral).

Francesc té un èxit especial entre els nord-americans de parla castellana. Segons l'enquesta, gairebé la meitat dels llatinoamericans (49%) expressen que se senten més propers a la seva fe gràcies al papa Francesc. Entre els hispans catòlics practicants la xifra és encara més alta (57%).

Si aquesta era la situació abans de la visita, els resultats de les enquestes

posteriorment són encara més diàfans. El centre sociològic més prestigiós dels Estats Units pel que fa a l'estudi de la religió (el PEW Research Center) va realitzar una enquesta sobre la repercussió del viatge. Un 68% valora positivament el Papa després del viatge. És interessant la comparació amb l'enquesta que va realitzar la mateixa institució després de la visita del papa Benet XVI l'any 2008. La valoració dels dos pontífexs és pràcticament calçada. Ara bé, mentre que entre els catòlics la visió del Papa és similar (un 83% de visió positiva per a Benet i un 81% per a Francesc) entre els no catòlics l'actual Papa té més tirada. El 2008, un 61% de no catòlics valorava positivament Benet XVI i amb Francesc ho fa un 68%.

Millor valoració de l'Església

Una xifra rellevant és el nombre de nord-americans que diuen que, després de la visita del Papa, ara valoren millor l'Església catòlica (un 28%). Gràcies al Papa, la visió de l'Església ha millorat especialment entre els catòlics, un 50% diu ara valorar-la molt més bé. Cal remarcar també que en una enquesta del grup Marist Poll feta a finals d'agost, un 66% dels americans expressava una visió positiva de l'Església catòlica. Aquesta xifra prova el gran prestigi del catolicisme als Estats Units, sobretot si ho comparem amb els espanyols que valoren positivament l'Església (43% segons el CIS de l'abril del 2015).

Als Estats Units ha tingut molt ressò el fet que aquestes tres enquestes mostrin una valoració més positiva del Papa entre l'electorat del partit Demòcrata més que entre els votants republi-

Un 28% dels nord-americans diu tenir una visió més favorable de l'Església catòlica després de la visita

Gairebé la meitat dels llatinoamericans se senten més propers a la seva fe gràcies al Papa

cans. Tot i així la diferència entre els demòcrates que valoren positivament el Papa (un 80%) i els republicans que també ho fan (67%) no és gaire gran. També hi ha el factor històric del suport dels catòlics als demòcrates, especialment entre col·lectius com els llatinoamericans i els afroamericans.

En resum, els bisbes estan exultants per l'èxit que ha tingut la visita entre els catòlics. Els demòcrates presumeixen de la popularitat de Francesc entre els seus votants amb un sector de la població com el catòlic que tendeix a decantar els resultats electorals. Els llatinoamericans expressen la seva felicitat per veure un Papa que els parla en castellà i anima els polítics a acollir els immigrants. En general, una visita amb un ampli ressò popular en un país on l'Església cada cop té un pes més important.

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

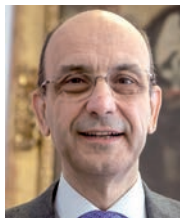
Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Multiculturalitat i conclusions sinodals (i 2)

Ramon Ollé

Després de les últimes votacions, el Sínode va donar a llum la versió italiana del document final del Sínode de la Família.

És obvi que no planteja grans novetats respecte de l'anterior Sínode; deixa espai a àmplies interpretacions, cosa que permetrà també desenvolupar noves visions i solucions en el futur. El mateix document així ho expressa quan els pares sinodals diuen: «Sent conscients dels límits que es presenten.»

Els pares sinodals han plantejat la seva reflexió des d'un triple eix: l'escolta de la realitat familiar avui, amb la complexitat de les llums i ombres, des de la perspectiva de la fe, a l'hora de pensar amb una renovada frescor la revelació transmesa a la fe de l'Església. L'ajuda de l'Esperit Sant per discernir la renovació de l'Església davant la família fonamentada sobre el matrimoni d'un home i una dona. Amb una apreciació clara de «conservar el preciós fruit de l'assemblea precedent». Vol dir això que haurem d'entendre les posicions del Sínode ordinari tenint present també el document final de l'extraordinari. Tots dos hauran d'acabar formant un sol plantejament que esperem que ben aviat sigui fet pel papa Francesc.

Document sinodal

El document sinodal planteja, en una primera part, la vida del matrimoni no com una realitat abstracta, sinó com una realitat que es manté vulnerable i imperfecta. Les diferències antropològiques i culturals, el desenvolupament de l'individualisme, les dificultats del mateix matrimoni no poden fer oblidar una realitat: «La solidaritat dels lligams familiars animen a tot arreu a mantenir viu el món.»

D'entrada, observant l'extensió d'aquest text es fa complicat analitzar-lo amb una certa profunditat i evitar entrar en els tòpics i cops de titular de la majoria de la premsa. No obstant això, voldria destacar alguns aspectes que representen una novetat. El primer de tot és l'aspecte d'economia familiar i l'abast dels problemes que tenen les parelles joves per desenvolupar oportunitats amb una adequada ajuda econòmica i la possibilitat de mantenir una relació de vida feliç.

El Sínode fa una crida en termes ben clars: «L'actual sistema econòmic produeix diferents formes d'exclusió social. Les famílies pateixen de manera particular els problemes derivats pel sistema laboral. Les possibilitats per als joves són escasses i l'oferta de treball és molt minsa i precària. Les jornades laborals són llargues i moltes vegades es fan pesades pels desplaçaments llargs de transport. Això no ajuda els familiars a retrobar-se entre ells i amb els fills de manera que puguin alimentar quotidianament les seves relacions.» En aquest sentit, fa una crida: «Són necessàries polítiques

familiars adequades a la vida familiar, com a condició d'un futur que pugui ser viscut en harmonia i dignitat.»

En un altre ordre de coses, s'assenyala el rol de la dona i de l'home en una adequada vida familiar, i s'observa que «l'absència del pare marca greument la vida familiar», l'educació dels fills i la inserció en la societat. «La seva absència pot ser física, afectiva, cognitiva o espiritual.»

Família, afectivitat i vida

És molt interessant el capítol quart, *Família, afectivitat i vida*, on s'expressen des d'una perspectiva teològica la vida afectiva com a donació d'un mateix, la procreació humana, la fragilitat afectiva i els efectes narcisistes, ajudats per una societat que exalta el jo amb les seves conseqüències per a la vida com a donació i comunió. La família en el pla de Déu com a icona de la Trinitat, Jesús al centre i la Paraula i el missatge de Jesús mostrant «clarament» que el regne de Déu és l'horitzó dins el qual es defineix aquesta relació (...) «tots són cridats a formar part de la família de Déu.»

En segon lloc, es fa un plantejament de les situacions difícils i de les famílies ferides, el lligam entre Església i família en el qual cal sempre davant les dificultats mantenir la unió matrimonial amb el discerniment de la parella i l'ajuda dels pastors. Es fa un plantejament més nou del matrimoni civil vist com una oportunitat d'acompanyament al sacrament del matrimoni allà on sigui possible.

Una insistència clara es manifesta en la formació i preparació del matrimoni com un camí de discerniment, com un camí d'experiència de vida, com un itinerari que eduqui en la fe i l'amor i que, acabant en la litúrgia nupcial, pugui ser feta a través de la catequesi mistagògica que pugui fer entendre que l'aliança celebrada es compleix

en el Senyor.

Insta a la formació de preveres, diaques, religiosos i religioses, catequistes i altres agents pastorals, recomana la presència de laics i famílies i particularment la presència femenina en la formació sacerdotal per poder apreciar la varietat i complementarietat de les diverses vocacions dins l'Església.

És important anotar que en totes les situacions és present la sol·licitud de l'Església per acompanyar en la misericòrdia les persones amb el discerniment, i l'ensenyament de l'Església i l'orientació dels mateixos bisbes, qüestions que van ser tractades en el discurs del papa Francesc dirigit als pares sinodals amb motiu del tancament del Sínode. M'han cridat l'atenció una sèrie de frases pronunciades pel Sant Pare.

La visió de Francesc

Subratllo una frase pronunciada pel Pontífex on es referia a l'assemblea ordinària de bisbes afirmant que «segurament no significa que s'hagin trobat solucions exhaustives a totes les dificultats i dubtes». Afegia que el camí sinodal «ha posat al descobert els cors tancats, que sovint s'amaguen fins i tot dins els ensenyaments de l'Església o darrere de les bones intencions per assegurar a la càtedra de Moisès i jutjar, a vegades amb superioritat i superficialitat, els casos difícils i les famílies ferides».

També va assenyalar que, en el decurs del Sínode, «les diferents opinions s'han expressat lliurement —i per desgràcia de vegades amb mètodes no del tot benèvols—, han enriquit i animat sens dubte el diàleg, oferint una imatge viva d'una Església que no utilitza "mòduls impresos", sinó que pren de la font inesgotable de la seva fe aigua viva per refrescar els cors ressecs». A més, al·ludia el xoc de cultures quan assenyalava que «el que sembla normal per a un bisbe d'un continent pot resultar estrany, quasi com un escàndol, per al bisbe d'un altre continent».

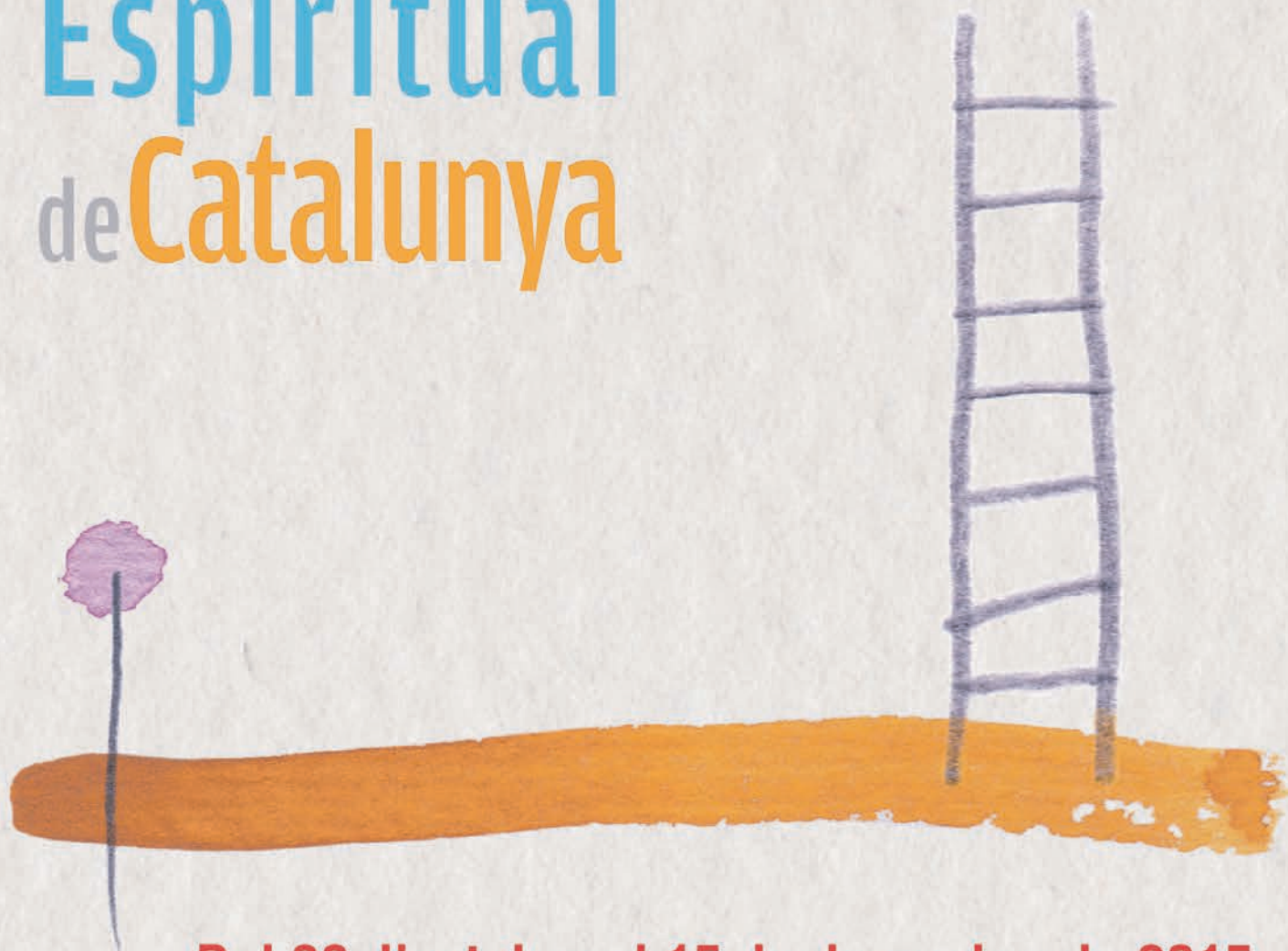
Finalment, pel que fa a l'homilia del diumenge, el Sant Pare destaca que «podem caminar a través dels deserts de la humanitat sense veure el que realment hi ha, sinó el que a nosaltres ens agradaria veure; som capaços de construir visions del món, però no acceptem el que el Senyor posa davant dels nostres ulls». També sostenia que «sabem on anem i quant de temps es triga; tothom ha de respectar el nostre ritme i qualsevol inconvenient ens molesta. Correm el risc de fer-nos com aquells "molts" de l'Evangeli, que perden la paciència i renyen Bartimeu».

Ens cal ara esperar pacientment un document final de la mà del papa Francesc que sens dubte marcarà camins a seguir en aquest Any de la Misericòrdia.

El document sobre el Sínode deixa espai a àmplies interpretacions, cosa que permetrà desenvolupar noves visions i solucions en el futur

Planteja la vida del matrimoni no com una realitat abstracta, sinó com una realitat que es manté vulnerable i imperfecta

XII Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya

Del 30 d'octubre al 15 de desembre de 2015

Projeccions:

**Filmoteca de Catalunya / CaixaForum Girona (Auditori de l'EspaiCaixa Girona)
CaixaForum Lleida / CaixaForum Tarragona / Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia
Centre Parroquial Sant Vicenç de Sarrià / Cinema els Lluïsos d'Horta / Escola Jesuïtes Casp
Patronat Parroquial de Vilassar de Mar**

Informació:

Direcció General d'Afers Religiosos · C. Rivadeneyra, 6, 2n · 08002 Barcelona · Tel. 93 554 58 52 · www.gencat.cat/afersreligiosos · @afersreligiosos

Organitza:

 Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Relacions Institucionals
Direcció General d'Afers Religiosos

Coorganitza:

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Filmoteca
de Catalunya

 Obra Social "la Caixa"

 Escola Cristiana
de Catalunya

 SIGNIS
Catalunya

 agape

Col·labora:

Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia - Centre Parroquial Sant Vicenç de Sarrià - Cinema els Lluïsos d'Horta - Escola Jesuïtes Casp - European Dreams Factory - Facultat de Comunicació Blanquerna - Patronat Parroquial de Vilassar de Mar

Amb el suport de:

Associació la Llum del Nord - Consell Bahá'í de Catalunya - Comunitat Budista Nyingma Tersar - Comunitat Jueva Bet Shalom de Barcelona - Comunitat Musulmana de Lleida - Coordinadora Catalana d'Entitats Budistes Església Evangèlica de Catalunya - Fundació SER.GI

Punt de vista

Fernando Cordero

Religiós dels Sagrats Cors i periodista
fernandocorderosccc@gmail.com

Trànsit i justícia

L'abat primat dels benedictins, Notker Wolf, és admirador del trànsit automobilístic de Roma, on viu actualment. Assenyalo aquesta dada perquè aquest religiós explica el concepte de justícia, com un dels pilars de la felicitat, connectant amb la fluïdesa amb què transcorren els vehicles a la Ciutat Eterna.

Una observació que, assenyalo, també es repeteix aquí a Barcelona. De fet, a mi sovint m'ha cridat l'atenció. Si algú surt d'un carrer secundari i es vol incorporar a la via principal, el deixem passar. Després, continuem de pressa darrere seu. No es permet passar els cinc següents. Hi ha un equilibri: deixem passar i també nosaltres passem. No s'aplica la llei del més fort, sinó l'elegància que facilita la justícia de donar a cadascú el que és seu.

Per aplicar la justícia cal prendre una certa distància, que admeti fer-se càrrec de la realitat més confusa i saber decidir d'una manera intel·ligent i correcta, com passa, per exemple, als policies de la romana Piazza Venezia, en la qual discorren onades de trànsit imprevisibles.

La justícia és reconèixer l'existència de l'altre, i considerar que també jo sóc algú, que no puc viure aïllat, sinó que depenc dels altres. Normalitza les relacions recíproques. Es tracta d'una experiència comunitària. Això ens porta a parlar també d'amor. Jesús ho expressa molt clarament a l'Evangeli: «El Fill de l'home no ha vingut a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida com a rescat per tothom» (Mt 20,28).

I sabem com va viure i va servir Jesús, com es va dedicar als més desfavorits, als que compten menys a les carreteres del trànsit de la societat. A la *Laudato Si*, Francesc, tan sensible a la justícia social, ens recorda en el núm. 49: «Un veritable plantejament ecològic es converteix sempre en un plantejament social, que ha d'integrar la justícia en les discussions sobre l'ambient, per tal d'escoltar tant el clamor de la terra com el clamor dels pobres.» La terra i els pobres estan units indissociablement.

Finalment, per a un harmoniós fluir del trànsit de

les virtuts en la vida cristiana, no podem relegar la misericòrdia. Sant Tomàs d'Aquino advertia fa segles que la justícia sense misericòrdia és crueltat. A les portes de l'Any de la Misericòrdia, és un altre dels senyals que no s'han d'obviar per temperar la velocitat de la justícia.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral
de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Una paraula sempre és una paraula

El començament del llibre de la Saviesa és notable. El lector ja deu haver notat que els llibres sapiencials de l'Antic Testament em fan rumiar i m'obren perspectives. És important tenir el testimoni dels antics sobre elements vitals perennes de l'existència humana. Aporta un cert consol considerar, a totes les èpoques, la identitat o similitud de la conducta dels humans. I, a la vegada, adonar-se que també els consells són similars.

El tema de la Saviesa és com un gran eix que, en últim terme, identificat amb Déu, vertebrava l'existència. Transcriu el següent paràgraf: «La saviesa no entra en

cap ànima intrigant, ni habita en cap cos esclau del pecat. El sant esperit de saviesa no vol saber res dels qui enganyen; els raonaments insensats el fan fugir, l'avergonyeix tota mena de mentida.»

Prosegueix: «La saviesa és un esperit que estima els homes i no disculpa mai les murmuracions del malparlat: Déu, testimoni del seu interior, veu de veritat tot el que pensa i sent el que diuen els seus llavis... els que menteixen no es poden amagar; la justícia els acusarà sens falta. Seran examinades les calúmnies de l'impí; paraula que diu, paraula que el Senyor sent per reptar-los dels seus errors... no se li perd el xiu-xiu dels qui murmuren. Guardeu-vos, doncs, de murmuracions vanes, fermeu la llengua perquè no malparli: una paraula és sempre una paraula, per fluixa que es digui, i la boca mentidera mata l'ànima.»

Considero que, tots els temps, tenen quelcom de la melodia de *La cançó de les mentides*. De les figures no en cauen ametlles, ni pel mar corren conills ni anguiles per les muntanyes. Tampoc avui.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Bolets

Llegeixo i subratllo (gairebé llegeixo tant com subratllo), la preciosa i densa encíclica del Papa. Un s'atura de vegades en el que és anecdòtic i pensa: en aquest equilibri i utilitat de cada ésser, què aporten els fongs a l'harmonia de la vida? Les fanerògames ofereixen els seus fruits precedits, en la majoria de casos, de les flors. Un lli del camp té l'esveltesa d'un primer ballarí de ballet i una rosa la bellesa i la gràcia d'una ballarina amb tutú. Què aporta, continuo reflexionant, un fong? Recordo la perillositat de l'amanita o les molèsties d'una micosi. Dedueixo que si una ciutat necessita la recollida d'escombraries, els bolets compleixen una funció semblant als boscos. Malgrat això, no els tinc cap simpatia, però no ignoro l'entusiasme que hi posen els buscadors de bolets —a Catalunya caçadors—, i l'amaniment que representa en molts guisats la companyia de rovellons o la dels plebeus xampinyons. Però l'ensenyament de la *Laudato Si* m'impedeix destruir-los. Vaig a la Bíblia. N'exclo els llevats, fongs microscòpics, però algun dia en parlaré. Els fongs que apareixen a la Bíblia són la neula i el rovell. Pel que llegeixo, es tracta d'uns paràsits que amenacen els conreus. Suposo, per les descripcions, que es deuen assemblar als que he vist: el «carbó del blat» o *Ustilago maydis* i el sègol banyut o *Claviceps purpurea*. Per les terres de què escric resultava ser un paràsit molest que el pagès procurava destruir abans que creixés i n'escampés les espores. Les fumigacions o els tractaments d'avui els han fet desaparèixer. No fa gaire, observava uns camps de blat, i sempre hi sobresortia alguna espiga de sègol gallarda, amb la protuberància del sègol banyut. És molt tòxic per a l'home i per al ramat, però, alguns dels alcaloides que conté, són molt útils en medicina. Llegeixo que la neula pertany a una d'aquestes dues espècies: *Tilletia caries*, *Tilletia foetida*. El rovell seria el fong *Rhizoctonia solani*, que ataca els cereals, principalment l'arròs. La neula i el rovell apareixen a la Bíblia com una amenaça sobre els camps dels que menyspreen Déu (Dt 28,22; Am 4,9, Ag 2,17). Salomó, en la seva pregària de dedicació al temple, va demanar lliurar d'aquesta maledicció qui pregués a Déu (1Re 8,37; 2Cro 6,28). La paraula *neula* apareix dues vegades més a la Bíblia (Amós i Zacaries) però en totes dues el significat correspon a un tronc mig cremat, que no s'ha arribat a convertir en brasa. Em refereixo sempre a les edicions en llengua castellana. La meua opinió sobre els bolets, després de tot el que he escrit, no ha canviat gens, a excepció dels antibiòtics, però d'aquests no se'n diu res a la Bíblia, malgrat el que puguin pensar aquells que atribueixen a un fong que viu a l'hisop, el del Salm 51,9.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Fleixos per terra

Un divendres d'octubre al matí. Dues senyores acaben d'arribar a Barcelona. De les andanes del tren, puguen a la superfície de la plaça d'Espanya. Davant dels seus ulls apareixen les torres venecianes, el monument escultòric dissenyat per l'arquitecte Josep Maria Jujol, i l'edifici cilíndric de Las Arenas. Van a buscar l'autobús per anar al centre de la ciutat. En el breu trajecte per arribar a la parada, una de les dues trepitja un fleix de terra. El fleix és una tira de plàstic resistent tancada sobre ella mateixa per assegurar els paquets i les bales de certes mercaderies. Quan trepitges una part del fleix, aquest s'aixeca i es converteix en un llaç que fa ensopegar l'altre peu i la persona cau a terra, sense defensa possible. La dona, de vuitanta anys, experimenta un gran dolor. S'ha trencat alguna cosa. La història es torna a repetir inexorablement: acumulació de persones, trucada a l'ambulància, urgències de l'hospital Clínic, dolor, molt dolor, fractura del fèmur, trasllat a un hospital comarcal, l'endemà operació amb la inserció d'un clau... La jornada es presentava esperançadora, però es trunca per culpa d'un fleix qualsevol, llançat de manera irresponsable per algú anònim que no va saber o no va voler llançar-lo a la paperera. Aquesta distracció provoca que aquesta persona hagi de fer un recorregut llarg i dificultós per culminar-ne la recuperació. Una família que ha vist trastornat el seu ritme quotidià. Una distracció. N'hi ha prou amb una distracció. Una irresponsabilitat. N'hi ha prou amb una irresponsabilitat perquè altres persones pateixin unes conseqüències oneroses en la seva vida. No és el primer cas. Probablement, per desgràcia, tampoc no serà l'últim. La vida està feta de petits detalls. La convivència s'enriqueix quan es té cura de les pràctiques que semblen insignificants. S'acostuma a dir-ne civisme. Però hi ha més. Es tracta de tenir la capacitat de no tancar-se en el propi ego, en la presó dels propis capricis, com si no hi hagués ningú més al món. Pensar en l'altre, respectar-lo, estimar-lo. Les altres persones són importants per elles mateixes. Tenen la seva dignitat. Quan les tracto adequadament, visc amb dignitat. Quan ni les considero ni me'n preo-

cupo, quan les utilitzo per als meus interessos o quan no les tinc en compte... sóc jo qui em degrado. Somriure als altres, ser amable amb ells, cedir el seient amb delicadesa a l'autobús

N'hi ha prou amb una irresponsabilitat perquè altres persones pateixin unes conseqüències oneroses en la seva vida

o al metro, a la nit respectar el descans dels veïns sense vociferar amb una cervesa a la mà, tirar les burilles als cendrers, atendre una persona gran, respondre amb amabilitat a un turista que pregunta, saber mirar més enllà de la pantalla del mòbil per adonar-me del meu entorn humà, evitar que un col·lectiu hagi de ser un oient obligat de les meves trucades telefòniques en veu alta, dir hola, dir adéu, bon dia i bona tarda... Sense caure en cursileries, però sense quedar-se tancat en la bombolla narcisista de pensar que només existeixo jo.

Per construir el món, calen moltes coses. Però, per destruir-lo, només un fleix.

Zoom

Eduard Brufau

Després de 36 anys, la Xina ha decidit posar fi a la política del fill únic. Això vol dir que a partir d'ara les parelles del gegant asiàtic estaran autoritzades a tenir fins a dos fills. Segons dades del mateix govern xinès, aquesta convertida mesura de control de natalitat s'ha aconseguit esterilitzant 200 milions de persones i provocant 336 milions d'avortaments.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

«La teva abraçada em fa sentir persona»

Fa dies que sentim parlar als mitjans de comunicació, en articles de diferents diaris, a les tertúlies privades, i a tot arreu, de les paraules poc encertades d'un cardenal de l'Església. Jo ja no vull tocar el tema. Ja s'han dit moltes coses i penso que pesen molt sobre la consciència de qui les ha pronunciades, segurament sense adonar-se ben bé del que deia, o influït, si més no, per alguna instància pública que pensa d'aquesta manera. Jo vull parlar en positiu, perquè m'agrada més, i alegrar-me de les reaccions que han provocat les seves paraules perquè parlen de la salut espiritual i la sensibilitat de la majoria de la gent del carrer que volen

«Feu-vos amics d'un emigrant i conegueu-ne la vida»

inaugurar aquest Any de la Misericòrdia amb un cor obert al dolor dels germans.

Realment, crec que a molts els passa com m'ha passat a mi aquest migdia en veure les imatges dels

informatius: esclatar en un plor sincer ple d'impotència i de dolor veritable: una mare amb el nadó mort als braços, nens embolcallats amb roba i plàstics per alliberar-los una mica de les inclemències d'un temps tan desprietat com aquells que tanquen fronteres davant l'allau de refugiats que han esgotat les seves forces en les seves caminades, cercant fugir de la mort i la devastació.

Però no podem oblidar els que tenim a prop i que han arribat de diferents maneres fugint també d'una vida que els ha tractat molt malament, a causa de les guerres tribals menys conegudes però no menys cruels. Han arribat a casa nostra després de patir una travessia durant dos i tres anys i, d'alguna manera, són també refugiats...

Aquest matí he estat parlant amb un d'aquests desheretats de la fortuna que, a sobre, la seva desgràcia i la seva necessitat de sobreviure el va portar a una vida que ara plany, des d'un mòdul de la presó: «Sempre he estat només una xifra als ordinadors dels centres d'acollida, a la policia, a la presó... —em deia— però mai no m'he sentit com una persona. Només ara, quan tu véns i m'abrades, començo a descobrir que puc arribar a ser alguna cosa més que un número o una fitxa de la qual poden parlar sense haver-me vist personalment, que puc sentir-me persona i no una fitxa sense nom propi perquè no estic registrat enlloc...»

Te raó el meu amic Josep Maria quan diu que ell ja no tracta de convèncer els que temen la immigració com si es tractés d'invasors. Només els diu: «Feu-vos amics d'un emigrant i conegueu-ne la vida.» Potser això us en canviarà la visió.

Jo, d'altra banda, em sento feliç de pensar que una abraçada meva comporta fer que algú es pugui sentir «persona».

CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

Membre de la Societat Espanyola de Medicina Marítima

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Pensar amb esperança

Quan al matí se'ns obren els ulls i els tenim plens d'esperança vol dir l'anunci del començament d'una nova jornada, que fa palesa la il·lusió del caminar per cercar el bon sentit al nostre viure. Dediquem l'inici del dia a la lloança i agraïment del do de la vida, que la providència gratuïtament ens brinda cada dia a tots els éssers vius. Tot seguit i per servir comptant amb l'energia del cor, que cerca el silenci sempre de cara al seu Creador, comença l'activitat comunitària, el treball, l'acollida i les activitats que van sorgint. Sempre hi ha esperança si ens organitzem junts en el camí per fer el bé. És el caminar serè, que esperona el millor per créixer en Déu. Ramon Llull deia: «Viu millor el pobre dotat d'esperança que el ric sense.»

Amb la Resurrecció de Jesucrist el cristià no espera passivament que la pobresa, malaltia, humiliació o qualsevol situació personal, se solucioni des de fora i sense fer res, sinó que treballa per trobar raons que mantinguin l'espera d'aquell futur promès per Déu.

Amb els bons pensaments neixen els sentiments de súplica dirigits cap al Pare que sempre ens espera. En aquest espai li ho recordem i demanem que tingui pietat de la disbaixa humana, malentesos, guerres i tants sofriments de persones innocents que en pateixen les conseqüències.

Seria bo poder transmetre amb la nostra vida i a tothom la joia i alegria de l'Evangelí.

Quan el dia s'acaba i ve la foscor de la nit, torna l'esperança d'un demà millor. I abans que els ulls es tanquin, que s'enlairi la mirada a les estrelles, la seva llum potser ens portarà el coneixement del do de Déu, Crist, el do per excel·lència.

«Sé en qui he cregut, i estic segur que és prou poderós per guardar fins a l'últim dia el tresor de la fe que m'ha estat confiat» (2Tm 1,12).

La Salvació és un procés que es comença a experimentar en el trobament amb l'Altre i amb els altres mitjançant l'amor.

Tenim necessitat d'una esperança realment vàlida i sòlida. La carta de sant Pau als Romans (8,24): «Hem estat salvats en esperança.»

M. Núria Illas
Priora del monestir de
Valldonzella

La sal de la terra

La interioritat habitada

Amb aquest títol s'ha celebrat a Lleida el V Congrés d'Espiritualitat, dedicat, com és lògic en la celebració del seu V Centenari de naixement, a la mestra doctora d'espiritualitat santa Teresa de Jesús.

Si cerquem la felicitat fora d'un mateix —com fa molta gent— vivim a la intempèrie a mercè que els esdeveniments ens siguin favorables. Les preguntes essencials nuclears que l'ésser humà, des que té raó, es fa —d'on venim?, quin sentit té la vida?, on anem?—, es poden anul·lar, anestesiar, però segueixen presents i, quan les coses no van

bé, sigui per un disgust a la feina, una qüestió social, a la família o per malaltia, aleshores rebroten i no troben resposta ni en la ciència ni en el benestar.

Santa Teresa és una mestra d'espiritualitat. Ens ensenya com entrar al nostre interior on Déu amor habita tot esperant, per la nostra llibertat, que nosaltres ens hi posem en contacte i gaudim del seu amor, estimant i sent estimat. No necessitem ni càrrecs ni prestigi ni res de fora.

L'amor al Déu de Jesús ens portarà a sortir d'un mateix —aquesta és la diferència amb els manuals d'autoajuda— i comprometre'ns a millorar el món i ajudar als que pateixen, començant pels que tenim més propers. No és fugir del món, ans al contrari, és un compromís més gran, amb la força de l'Esperit, que dona sentit a la vida.

Així es pot anar pel món sense torbació: *Nada te turbe, nada te espante, quien a Dios tiene, nada le falta, solo Dios basta.*

Recomano llegir els escrits de santa Teresa de Jesús, ja que són de gran actualitat.

Joan Viñas
Membre numerari de la Reial
Acadèmia de Medicina
de Catalunya

Mirada al món

Indiferència o empatia?

«Si tots som cristians, per què aquesta indiferència tan gran?», em va preguntar recentment, després d'una estona de parlar-hi, un jove africà que demanava almoïna amb un cert aire desimbolt en un xamfrà de l'Eixample de Barcelona. Després de tres anys malvivint a Andalusia, porta un any a Catalunya i encara no ha trobat feina estable.

Em va cridar l'atenció la seva dignitat. No volia inspirar llàstima. Esperava que se'l mirés com una persona: més enllà del color de la pell, més enllà del fet d'estar assegut per terra...

Amb la vivacitat típica de la gent de la seva terra, en pocs minuts em va posar al corrent de la seva situació, i m'ho va posar fàcil per fer-me sentir interès per ell.

«Vols que preguem junts el parenostre?», li vaig proposar abans d'acomiar-nos, i amb un gros

somriure em va agafar les mans i tancà els ulls. El vam recitar a poc a poc, no permetent que el soroll dels cotxes ofegés en el nostre cor les paraules de la nostra pregària compartida. Reconeixent-nos fills d'un mateix Pare al Cel, no costava gaire sentir-nos veritablement germans, malgrat l'evident diversitat d'origen i condició. No tenim a l'abast la solució dels innumbrables problemes dels indigents que pidolen una mica de consideració als nostres carrers o davant les nostres esglésies, però sí que tenim sempre en nosaltres la capacitat de mirar i d'acollir tothom, es trobi com es trobi, per allò realment tots som: captaires necessitats d'un xic d'amor. Com a catalans, ens hem distingit i continuem distingint-nos com a terra d'acollida de gent

vinguda de llocs molt diversos. Com a cristians, estem moralment obligats a no considerar aliè a nosaltres el sofriment de cap ésser humà. Es tracta, en el fons, de deixar de banda qualsevol complex de superioritat, més o menys conscient, i cercar de tenir la mirada de Déu cap a tothom. I quan la nostra manera de veure coses i persones es correspon millor als sentiments que s'escauen a qui vol viure sintonitzat amb el cor de Déu, aleshores no hi ha lloc per a actituds indiferents ni excloents.

Quan compadim i fem nostres les penes i els treballs dels altres com si fossin nostres, només llavors podem entendre i experimentar en la nostra carn, veritablement, que Déu s'ha fet plenament seu tot el que és nostre i que, en la humanitat crucificada i glorificada de Jesús, ho sent com a seu.

Cinto Busquet
Capellà i teòleg

Educació sexual

L'Ajuntament de Sevilla ens torna a sorprendre. Ara compra 7.000 monodoses de lubricants vaginals i anals per utilitzar als tallers sexuals que s'imparteixen als instituts de secundària. Fa dos anys ja es van gastar més de 4.000 euros en preservatius per a aquests tallers d'adolescents. Ja són milers els infants que hi han passat i això em sorprèn, perquè crec que els pares són els que han d'educar els seus fills en la sexualitat. És una matèria molt delicada que influirà molt en la seva vida; crec que molts pares han delegat la seva responsabilitat al col·legi. És un error important. El que cal és fer cursos als pares per orientar-los com fer-ho i després ells ja decidiran què convé més a l'infant.

PILAR PEÑA SAIZ
Barcelona

Eleccions generals

Davant de la proximitat de les Eleccions generals, demano, en nom meu i de molts amics, a tots els partits polítics que en la seva campanya preelectoral ens informin de què pensen fer i com, en cas de guanyar-les. Per votar en consciència n'hem de conèixer els projectes i les intencions. Si us plau, que no passi com en campanyes anteriors, que no han parlat de què faran en cas de victòria, i alguns es limiten a insultar-se o desacreditar-se frenèticament. Siguen sincers, parlem amb clare-

És un deure moral

Els darrers esdeveniments, en relació amb els refugiats procedents del Pròxim Orient, poden provocar la sensació que n'arriben més dels que podem rebre. No és veritat. El problema és que es concentren només en alguns llocs. Si al seu moment s'hagués establert un sistema àgil d'identificació als punts d'arribada i un repartiment ràpid a través dels corredors humanitaris a la seva destinació arreu de la Unió Europea, tot hauria fluït d'una manera menys traumàtica. Ho ha impedit no haver pres un acord a temps. Acollir els refugiats és una exigència de la Convenció de Ginebra i, més important, un deure cívic i moral.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

dat perquè us puguem conèixer i honestos per després complir les promeses.

M. ROSA BONALS
Terrassa

«Ausencias y llegadas»

¡Ay, ausencias y llegadas, eufóricas y dramáticas!
Frías y blancas nieves se ausentaron y cantos primaverales de alados y picos.
Se ausentaron los solsticios peregrinos, frioleros, revoltosos y cálidos.
Se ausentaron las mies, los frutos, los vinos, y las fiestas cristianas y paganas.
Se ausentaron grandes tragedias terráqueas y humanas...
¡Ay, Dios! Llegó el otoño y el decálogo, y plagado de bélicos conflictos

y pateras afrontando la muerte solitaria entre olas, espumosas aguas, lejos de sus tierras maternas.
¡Ay, otoño! Qué legado te dejaron tus hermanos ausentados.
Y siguen las miserias errantes, exilios, y «éxodos» modernos, rompiendo fronteras y paz buscando, lejos de torturas, violaciones y sangrientos horrores, de los infiernos salidos... y lloros siguen vagando y degradadas costumbres.
Volverán las ausencias y llegadas, y la rueda añal rodando sigue hasta el fin de los tiempos... Solo Dios tiene la llave del amor y la paz eterna.

JESÚS MUÑOZ GIL
Barcelona

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Amor i misericòrdia

De cara al nou Any Sant de la Misericòrdia li vull plantejar un dubte. Crec que seria més entenedor per a tots parlar d'amor simplement en lloc de misericòrdia, perquè sembla una paraula que evoca llàstima o pena. No li sembla? Un altre tema: quan anava a catecisme, ja fa molts anys, se'ns parlava de les obres de misericòrdia. Els meus néts es preparen per a la comunió i no han sentit mai a parlar d'aquestes obres d'amor que eren molt encertades.

Efectivament, moltes persones associen la paraula misericòrdia a alguna cosa penosa o que inspira llàstima. Lamentablement, aquesta comprensió no fa justícia a la riquesa que tanca el concepte cristià de misericòrdia. És evident que s'ha d'assimilar la misericòrdia a l'amor, però no es poden identificar-los sense més ni més. Ja fa uns quants anys, un gran Papa, sant Joan Pau II, va escriure una encíclica esplèndida i profunda, *Dives in misericòrdia*, és a dir, «Déu, ric en misericòrdia». En aquest document el sant Pontífex evocava el més important de la nostra fe: el rostre de Déu revelat en Jesucrist. Com que això és així, comprendrem el que ens ha dit el nostre actual papa Francesc quan, a l'*Evangelii gaudium*, ens ha recordat que avui, a l'Església, no hi ha res més urgent i important que anunciar la misericòrdia. En aquesta perspectiva hem de situar l'imminent Any Sant extraordinari de la Misericòrdia. No hi ha res més urgent i important que redescobrir el rostre misericordiós de Déu i convertir-nos tots nosaltres en misericordiosos com ho és el nostre Pare celestial.

Joan Pau II, en aquesta encíclica que tots hauríem de llegir o rellegir per viure amb fruit l'Any Sant, explicava molt bé la diferència entre «amor» i «misericòrdia». Deia que l'amor de Déu primigeni en la creació es converteix en misericòrdia quan es dirigeix a un home i un món ferits pel pecat. Ja no es tracta de la criatura pura sorgida de les seves mans, sinó de la criatura caiguda en pecat i sotmesa al mal, al pecat i a la mort. Sant Joan de la Creu ensenyava que, quan utilitzem el mot misericòrdia, al costat de l'amor cal tenir present la misèria i només podem parlar de misericòrdia en la mesura que hi ha misèria, és a dir, pecat i mal en la criatura. La mateixa paraula «misericòrdia», prové de dos mots: «misèria» i «cor». Déu posa al seu cor la nostra misèria i el seu amor es dirigeix a la nostra situació concreta de mal i de pecat per transformar-la i superar-la. No és una senzilla pena o compassió. És un amor molt més profund que ens fa veure que som de Déu, riquesa de Déu, i que Ell farà tot el possible per no perdre'ns. Pel que fa al segon tema, m'hi referiré en una propera columna.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

«Àfrica, a mort»

Fernando Luque Herrera

Circumstàncies providencials m'han conduït recentment a Khartum, capital de la república del Sudan. Educat des de petit en la fe, amb experiència de vida religiosa, havent gaudit del privilegi d'una feina —a més, al servei de l'Església— i, des de fa uns quants anys, desenvolupant especial sensibilitat davant de la persecució, de vegades mortal, en contra de tantíssims germans nostres en tants països... Conscient de la meva debilitat, desitjava vèncer les pors i exposar-me a dir: «Jo també sóc cristià de l'Iraq.» Jo també sóc cristià, per més pecador que em conegui el meu confessor!

Aspirava a poder presentar-me davant d'ells per fer-los saber que a Occident hi ha qui pensa, resa, es preocupa per ells i no es rendirà davant la passivitat dels poders polítics que miren cap a una altra banda (i pensar que seguim enriquint-nos amb el negoci de les armes i comprant barat el petroli que l'Estat Islàmic roba en els territoris sirians que han envaït per finançar el seu terrorisme, quina vergonya!). Cercava poder ser testimoni d'aquells que, fidels al baptisme, arriben a identificar-se amb Jesús crucificat, no només en el misteri, sinó també en la carn, i així deixar-me interpel·lar i tocar pel seu vigor i exemple.

A través d'Ajuda a l'Església Necessitada se'm va presentar l'ocasió d'or que em va permetre posar-me en contacte amb un missioner combonià madrileny. El P. Jorge, destinat a Khartum, em va convidar a passar-hi un mes. La meua col·laboració consistiria a ajudar estudiants sudanesos que aprenien espanyol. En arribar, em van proposar també de participar i moderar el que ells anomenen «English Club»: trobades d'estudiants que es reuneixen per parlar sobre algun tema per practicar oralment l'anglès que aprenen. Ha estat una beneïda ocasió per trobar-me amb estudiants d'una altra cultura, d'una altra religió, amb una problemàtica molt diversa i, en cert sentit, molt més greu que la que ens absorbeix a nosaltres: s'hi juguen la vida, els drets fonamentals, la llibertat.

Estimar des de la humilitat

D'aquí, n'he tret una primera conclusió: no es tracta de resoldre problemes titànics, no es tracta de trencar cercles viciosos de corrupció i mort, no és tan fàcil canviar estructures complexes malmeses pel pecat, és qüestió —per damunt de tot— d'aprendre a estimar, sense condicions, també a aquell a qui «no vols estimar», a aquell que voldries canviar abans de començar a estimar. No! Si no comences estimant des de la humilitat, estàs esterilitzant aquell terreny que voldries —equivocadament des del teu orgull— adobar evangelitzant.

N'hi ha que em preguntaran: «A tals o tals altres bàrbars estimaràs? Si no es deixen estimar, et mataran!...»

Col·laborar amb els combonians del Sudan

Un 50% dels estudiants del Comboni College of Science and Technology (CCST) són refugiats (sudanesos del sud i eritreus). Després dels estudis universitaris aconsegueixen endinsar-se en el mercat laboral en lloc d'afrontar la quimera del salt a Europa. Si vols col·laborar amb la seva formació o amb el desenvolupament del CCST pots fer el teu donatiu al següent compte dels Missioners Combonians: Projecte CCST – Khartum. P. Jorge Naranjo. IBAN: ES61/0030/1459/0900/0005/6271.

Comença a ressonar allò de «Ningú no me la pren, sóc jo qui la dono lliurement» (cf. Jn 10,18). Evidentment, la nostra sensibilitat no acompanya, la raó es resisteix i la voluntat pot negar-s'hi. El testimoni que he descobert entre els missioners és un altre: s'entreguen, s'entreguen a fons, sense càlculs; s'entreguen al cent per cent, fins a l'extrem; sí, s'entreguen fins a deixar-se trepitjar, humiliar. Just allò que ens sol causar tanta al·lèrgia i que per a ells pot tornar-se estat de vida en què donar un alegre testimoni de l'Evangeli... Els confisquen propietats i es troben sotmesos a mil adversitats, a unes exigències que no els permeten un respir d'assossec, si no és en la pura fe.

Al Comboni College of Science and Technology, el P. Beppino, un veterà de la missió, ha treballat especialment en la formació dels professors. El P. Jorge, per la seva part, s'esmerça a fons cercant que siguin els mateixos alumnes els que donin el millor d'ells mateixos. I ho fan. S'organitza una setmana cultural? Doncs són ells, els alumnes, els que s'arremanguen i cerquen fons, organitzen, presenten... Les germanes, veient-se desbordades en la seva tasca apostòlica, demanen als pares que amplii l'educació per a una edat més primerenca: el parvulari. Joan Pau II va demanar a la família comboniana que assumís un gran repte: la fundació i construcció d'una universitat catòlica al Sudan.

Aquí trasllueix la immensa feina dels missioners. Amb una formació de vida comunitària, amb els anys d'estudi filosòfic i teològic, amb l'aprenentatge de la llengua... Vés-hi i basteix una universitat! Qui s'hi anima?

Pastoral cristiana

A més d'aquest treball ingent que podríem anomenar de promoció humana, hi ha l'específica pastoral cristiana. Que impressionant! Poder acudir amb els missioners allà on ja no arriben ni les xarxes elèctriques ni l'aigua corrent per celebrar l'Eucaristia dominical. Endinsar-se en l'ardent i immensa planura del desert. Just allà on ja no hi ha carretera i has de baixar del vehicle per empènyer-lo amb molt de compte per treure'l d'una duna en lloc de fer que s'hi enfonsi més. Allí on el P. Eugenio, amb la veu ja molt gastada, necessita endur-se una petita bateria i un alta-veu perquè els fidels puguin sentir-lo durant la missa. Perdre't en algun indret que no apareix ni al mapa i trobar-te amb germans molt pobres: «Feliços vosaltres, els pobres», no tinc cap dubte que ens precedireu en el Regne del cel. M'aferro a creure que si aquí no us arriben ni les molles que ens cauen de la taula, si més no, allí desbordareu consol.

Certament, no pretenc donar peu a una crítica precipitada i fàcil contra la riquesa, o contra aquells que no

breguen en l'espessor d'aquesta pobresa, o en la primera línia de foc. Els mateixos missioners que s'entreguen així als pobres van ser els que em van convidar a anar a la nunciatura. L'ocasió va coincidir amb l'arribada i presentació del nou secretari per a aquest servei diplomàtic. Quin goig veure com saben que estan en la mateixa barca uns i altres, que es necessiten, se sostenen els uns als altres, s'animen els uns als altres! Sí, la comunió —igual que el baptisme— és també un misteri, i també necessita una expressió ben encarnada.

Com s'animen els uns als altres? Per respondre la pregunta cal conèixer el fruit de la seva intercessió. No tot es redueix a les proeses laborals; els missioners resen, molt i de debò. Un exemple: 11 de novembre de 1997. Apareix a la maternitat de les combonianes una dona musulmana de 36 anys a punt de parir per cinquena vegada per cesària. La criatura arriba sana i salva el món, però la dona és pura hemorràgia que no poden controlar, no aconsegueixen tancar la ferida i la sang no coagula. Després de tres operacions i transfusions que compliquen la situació, es rendeixen a no pretendre retenir el seu últim alè.

Les religioses proposen a la mare musulmana de la pacient, l'àvia de la recent nascuda, resar. La mare hi accedeix i les religioses li demanen permís per posar una imatge de l'aleshores beat Daniel Comboni sota el coixí de la filla. L'hemorràgia s'atura i la dona es recupera completament i rapidíssimament. Va ser un miracle que va valdre a Daniel Comboni la canonització (5-10-2003), l'únic fins a la data en què la beneficiària del prodigi és una persona musulmana. Comboni repetia: «Àfrica a mort.» La seva divisa missionera va valdre a aquella dona la vida. Sí, la missió de l'Església és universal, és immensa.

Paraula i vida

Familiaritzar-se amb la Bíblia

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El 18 de novembre de 1965, el Concili Vaticà II —que enfilava ja la recta final— aprovà una de les quatre constitucions que formen el seu eix doctrinal: la constitució dogmàtica sobre la Revelació divina, titulada en llatí *Dei Verbum* —la Paraula de Déu. Si la constitució sobre la litúrgia volia apropar el culte cristià als fidels, la constitució sobre la Paraula de Déu volia apropar la Bíblia als catòlics. Aquesta era la gran novetat del document conciliar que es va aprovar ara farà cinquanta anys.

Els cristians hem de llegir i conèixer la Paraula de Déu. Per a qualsevol cristià és cabdal conèixer més i més la revelació que ens arriba per la Sagrada Escripura i per la gran Tradició de l'Església, amb la interpretació autèntica del Magisteri eclesial. La Paraula de Déu es pronuncia i s'escolta en el si de l'Església com el seu *lloc propi*, però amb la finalitat que l'escolti l'home i la dona

d'arreu i de sempre i que influeixi salvíficament en la història de la humanitat.

Per això, la missió de divulgar la Paraula de Déu és una de les més necessàries en l'Església del nostre temps. La Bíblia és un tresor de saviesa divina i humana, viva expressió del disseny de salvació del Déu misericordiós que ha salvat la humanitat en i per Jesucrist.

En la constitució conciliar sobre la Paraula de Déu es llegeix: «L'Església ha venerat sempre les divines Escripures, com també ha venerat el Cos mateix del Senyor. Per això, especialment en la sagrada litúrgia, no deixa mai de prendre el pa de vida de la taula, de nodrir-se'n i de distribuir-lo als fidels, tant el pa de la Paraula de Déu com el Cos de Crist.»

La lectura pausada i feta pregària de la Bíblia és molt necessària per a l'home i la dona d'avui. Encara que tinguem la temptació del desànim,

del cansament, de l'abandó, del negar-se a nedar contra corrent, la lectura de la Paraula de Déu, sobretot de l'Evangelí, «on brilla gloriosa la creu de Crist, ens invita insistentment a l'alegria» —diu el papa Francesc en la seva exhortació *Evangelii gaudium*.

Amb motiu del cinquantè aniversari d'aquest important document del Concili Vaticà II, invito una vegada més tots els cristians a estimar, llegir i conèixer la Bíblia i a familiaritzar-se amb el seu missatge. I em plau remarcar i recomanar una iniciativa de l'Associació Bíblica de Catalunya i el Centre de Pastoral Litúrgica, que consisteix en una edició major de la Bíblia, amb el text de la Bíblia Catalana Interconfessional, amb la finalitat que el llibre de la Paraula de Déu tingui un lloc visible i d'honor en les esglésies i les llars cristianes. Per això, a aquesta nova edició li han donat el títol de *Bíblia de la comunitat*.

Als quatre vents

Mirar amb simpatia

El papa Francesc, a la butlla *Misericordiae vultus*, anota aquest pensament: «La misericòrdia és la llei fonamental que habita en el cor de cada persona quan mira amb ulls sincers el germà que troba en el camí de la vida.»

Mirar l'altre amb simpatia, aquesta és la llei del cristià que neix del manament suprem de l'amor a Déu i al proïsme. Mirar-lo i tractar-lo amb simpatia, sense jutjar si no ens correspon i acollint-lo més enllà dels possibles errors que hagi tingut. A Darlington, població del nord d'Anglaterra, l'alcalde John Morel va trobar un jove que coneixia i que acabava de sortir de la presó, on havia estat tres anys per malversació de fons. «Què tal? Com va tot?», el va saludar somrient. L'expressió diària, incòmode, pràcticament va passar de llarg.

Però un temps després, ja del tot rehabilitat i serè, va tornar a trobar l'alcalde i li va dir: «Vull donar-li les gràcies pel que va fer per mi.» «Què vaig fer?» —va preguntar-li. «Saludar-me.» L'Església sempre ha considerat que la paràbola del fill pròdig és una de les més boniques de l'Evangelí, precisament perquè en ella el pare de la família aplica el perdó immediatament al fill menor quan torna a casa. Ens emociona imaginar-lo sortint-li a l'encontre, abraçant-lo ple d'alegria, sense ni voler escoltar les paraules que el fill havia assajat per dir-li: «Pare, he pecat contra el cel i contra tu.»

Joan XXIII, com a guia d'actuació per al Concili que acabava de convocar, va convidar a aplicar «la medicina de la misericòrdia més que les

armes de la severitat». I el papa Francesc recomana als confessors que acullin els qui acudeixen a ells com el pare del fill penedit que torna a casa i és rebut amb l'alegria d'haver-lo trobat. Però afegeix: «No us heu de cansar de sortir a l'encontre també de l'altre fill que es va quedar a fora, incapaç d'alegrar-se, per explicar-li que el seu judici sever és injust i no té sentit davant la misericòrdia del Pare, que no coneix límits.» El sacerdot espera el pecador conscient que la missió que Crist li va encomanar no és castigar, sinó perdonar. I com el sacerdot, qualsevol seglar ha d'avançar-se a passar per alt qualsevol ofensa, evitant a més classificar els germans en bons i dolents, en dignes i indignes, perquè per tots va morir Jesucrist i a tots arriba la redempció.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

L'ORDE HOSPITALARI DE SANT JOAN DE DÉU HA ESTAT GUARDONAT AMB EL P

Vocació per contribuir a la millora de la salut del proïsme més necessitat

Miquel Àngel Codina

El divendres 23 d'octubre va tenir lloc al Teatre Campoamor d'Oviedo el lliurament dels premis Princesa d'Astúries 2015, presidit pels reis d'Espanya. Enguany el premi de la Concòrdia s'ha concedit a l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu (OHSJD), una institució catòlica present a 55 països amb més de 400 hospitals i serveis socio-sanitaris, on s'atenen prop de 27 milions de persones l'any. Les seves directrius principals són l'hospitalitat i la humanització de l'assistència. Una delegació de l'OHSJD va recollir el prestigiós guardó, encapçalada pel germà Jesús Etayo, superior general de l'orde. Els 50.000 euros de dotació econòmica del premi es destinaran a la lluita contra l'Ebola.

Dies enrere, el 19 d'octubre, els mitjans de comunicació vam ser convidats a fer un interessant recorregut per alguns dels centres de l'OHSJD amb l'objectiu fonamental de donar a conèixer que la seva tasca «no se centra només en l'atenció socio-sanitària dels infants; el nostre àmbit d'actuació és molt més àmpli, ja que inclou col·lectius com els sense sostre, la tercera edat i les persones amb trastorn mental i/o amb discapacitat, així com el treball de docència i recerca», explicava Lluís Guilera, responsable de Comunicació de l'OHSJD a la Província d'Aragó-Sant Rafel.

El primer centre que vam visitar va ser l'alberg de Serveis Socials que aquesta institució té, des de l'any 1979, al carrer Hort de la Vila, 46, de Barcelona. «Es tracta d'un recurs residencial d'acolliment per a persones sense llar que es troben en una fase inicial d'exclusió social i que presenten possibilitats d'aconseguir una plena reinserció social i laboral. Articulem amb ells una intervenció integral», va comentar Joan Uribe, director de SJD Serveis Socials Barcelona. Prop del 60% d'aquestes persones són immigrants i la majoria (un 80%) són homes.

«Atenem —va afegir el Dr. Uribe— homes, dones i nuclis familiars sense fills amb qualsevol problemàtica biològica, física, psicològica, social i espiritual. Cobrim les seves necessitats bàsiques i els ajudem a potenciar l'adquisició d'hàbits de vida saludables i habilitats personals i socials a través d'activitats i tallers.» L'estada

Edifici del Campus Docent Sant Joan de Déu, a Esplugues de Llobregat.

aproximada en aquest alberg és d'uns 180 dies; posteriorment, segons les possibilitats, se'n van a pisos tutelats. «Fem un acompanyament per tal que aquestes persones puguin recuperar la normalitat en la seva vida, és a dir, assolir-ne l'autonomia», assenyala Joan Uribe.

Educar en valors

Posteriorment ens vam desplaçar a Esplugues de Llobregat, on ens van ensenyar les instal·lacions del Campus Docent SJD, situat al costat de l'Hospital Universitari Sant Joan de Déu. «Formem professionals capaços de donar un servei de qualitat a la ciutadania. El nostre tret diferencial és que els eduquem en valors, com ara la solidaritat. Pensem que és l'única manera de fer bé la nostra feina. La dimensió ètica adquireix un relleu especial en l'educació de l'alumnat, basada en els principis que deriven de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu i del Codi deontològic», va afirmar

Signatura del conveni entre Ràdio Estel i Catalunya Cristiana amb l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu, pel qual l'edifici on estan ubicats aquests mitjans de comunicació d'Església acollirà properament la Fundació d'Atenció a la Dependència Sant Joan de Déu (tercera planta) i l'Obra Social de Sant Joan de Déu (quarta planta).

PREMI PRINCESA D'ASTÚRIES DE LA CONCÒRDIA

Amèlia Guilera, directora del Campus Docent SJD. El total d'estudiants en el curs 2015-2016 és de 1.059 (graus en Infermeria, màsters i postgraus, i cicles formatius).

Pel que fa a la SJD Fundació per a la Recerca, la Dra. Joana Claverol, de la Unitat d'Assaigs Clínics, va posar en relleu que «treballem conjuntament amb els hospitals i centres de Sant Joan de Déu per ampliar el coneixement científic i millorar l'atenció sanitària a les persones que pateixen problemes de salut. Així mateix, volem que això es faci de manera integrada dins de l'àmbit de l'assistència, tenint molt en compte els malalts i els seus familiars». I va observar que «entenem la recerca com un procés participatiu i interdisciplinari, on la interacció entre els professionals i la societat genera iniciatives enriquidores que proporcionen una resposta adient a les necessitats de les persones».

Per la seva banda, la Dra. Carmen de Torres, pediatra i oncòloga, va manifestar que «entre un 70% i 80% dels infants amb càncer sobreviuen avui dia». «A través de la recerca, tractem de conèixer més bé l'enemic per saber com enfrontar-nos-hi. S'ha avançat molt en el coneixement d'aquest tipus d'enemic, i és que no tots els càncers són iguals. Els infants pateixen uns tumors diferents dels que tenen els adults», va dir la doctora. També va revelar que «la nostra recerca abasta diferents àrees de coneixement, bàsicament la salut maternoinfantil i la salut mental».

Voluntariat i família

Més tard, vam visitar els SJD Serveis Socio-sanitaris, també a Esplugues, on el director assistencial, Dr. Marc Rovira, ens va informar que el centre socio-sanitari està integrat per una unitat de llarga estada psicogeriatrica; amb uns 90 llits, adreçada a gent gran que pateix una malaltia crònica complexa o avançada i necessiten una atenció especialitzada; una unitat de mitja estada polivalent; amb una capacitat de 12 llits, adreçada a persones afectades per un procés agut quirúrgic, traumològic o mèdic, que requereixen un període de recuperació funcional integral, i un hospital de dia socio-sanitari, que ofereix activitats diürnes a 25 pacients amb deteriorament cognitiu.

El Dr. Rovira va fer referència a la importància dels voluntaris en el bon funcionament del centre: «En tenim més de cent, que duen a terme tasques diverses, com acompanyament dels avis i àvies, suport als equips assistencials... També hi ha alumnes d'instituts que vénen a fer voluntariat.» Així mateix, va destacar el paper primordial que té la família, «com a nucli transmissor de valors», en les decisions terapèutiques.

L'itinerari va acabar al Parc Sanitari SJD Sant Boi de Llogregat, una institució sorgida de la unió del Centre de Sant Joan de Déu Serveis de Salut Mental, fundat l'any 1854 i sota la tutela de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu des del 1895, i l'Hospital de Sant Boi, inaugurat el 1978 i adquirit per l'Orde Hospitalari l'any 2006.

La missió del Parc Sanitari SJD és

Centre SJD Serveis Socio-sanitaris, també a Esplugues.

Laboratori de SJD Fundació per a la Recerca.

L'OHSJD està present a 55 països amb més de 400 hospitals i serveis socio-sanitaris, on s'atenen prop de 27 milions de persones l'any

promoure l'autonomia de les persones mitjançant serveis sanitaris especialitzats i individualitzats, i amb la generació de nous coneixements que permetin millorar la qualitat de vida de la població. Una missió inspirada en els valors de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu: hospitalitat, respecte, qualitat, responsabilitat i qualitat.

«L'atenció a la salut mental dels infants i adolescents s'ha incrementat notablement els darrers anys. Concretament, els darrers sis anys ha augmentat un 19,3%; l'any 2013 es

van atendre 59.570 persones, la qual cosa representa un 4,1% dels infants i adolescents catalans», va constatar el Dr. Lluís San, director de Salut Mental del Parc Sanitari SJD Sant Boi.

El Dr. San també va reconèixer que «fa un temps ens vam adonar que un nombre elevat de la població reclusa patia problemes de malaltia mental i/o d'addiccions i que no rebia el tractament adient. Actualment molts d'aquests malalts reben atenció psiquiàtrica a les presons».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC B; FERIAL I)

TEMPS ORDINARI

(SALTERI: SETMANA 4)

NOVEMBRE

8. DIUMENGE

Diumenge XXXII, Verd. Lectures: 1 Reis 17,10-16 / Salm 145 / Hebreus 9.24-28 / Marc 12,38-44
SANTORAL: Deodat I, p.; beata Isabel de la Trinitat, rel.; Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, mr.

9. DILLUNS

Dedicació de la Basílica del Laterà (F), Blanc. Lectures: Ezequiel 47,1-2.8-9.12 / Salm 45 / Joan 2,13-22
SANTORAL: Sant Crist de Balaguer. Teodor, mr.

10. DIMARTS

Sant Lleó el Gran (MO), Blanc. Lectures: Saviesa 2,23-3,9 / Salm 33 / Lluc 17,7-10. Solsona: **Dedicació de la catedral (S), Blanc.**
SANTORAL: Andreu Avel·lí, prev.; Teopista, vg.; Tiberi, mr.

11. DIMECRES

Sant Martí de Tours (MO), Blanc. Lectures: Saviesa 6,2-12 / Salm 81 / Lluc 17,11-19
SANTORAL: Menna, mr.

12. DIJOUS

Sant Josafat, (MO), Vermell. Lectures: Saviesa 7,11-8,1 / Salm 118 / Lluc 17,20-25
SANTORAL: Emilià de la Cogolla, erm.

13. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 13,1-9 / Salm 18 / Lluc 17,26-37. O bé: **Sant Leandre (ML), Blanc.**
SANTORAL: Dídac d'Alcalà, rel.; Ennata, vg.; Estanislau de Kostka, rel.; Homobò; Nicolau I el Gran, p.

14. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 18,14-16;19,6-9 / Salm 104 / Lluc 18,1-8
SANTORAL: Josep Pignatelli, prev.; Serapí, mr.; Veneranda, vg.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i bibliista / riuscamps@yahoo.es

Com és que continuem dient que el Messies és Fill de David?

El títol me'l suggerí la invocació a les pregàries de fa dos diumenges: «Jesús, Fill de David, tingues compassió de nosaltres!» Òbviament, no la vaig proposar a l'assemblea. I ves per on!, avui és Jesús mateix qui ens ho continua preguntant: «Com és que els lletrats van dient que el Messies és fill de David?» Els lletrats sí que saben el que es deien. Jesús no accepta el tipus de Messies davídic, Rei d'Israel, que la majoria esperava... en bona part gràcies a la predicació dels teòlegs jueus. L'advertència que fa a la gent continua sent vàlida: «Guardeu-vos dels lletrats i dels qui es plauen de passejar-se amb vestits i repartir salutacions per les places, així com ocupar els primers seients a les sinagogues i els primers llocs en els banquetes, els qui devoren béns de viudes i orfes amb el pretext de llargues pregàries. Aquests rebran una sentència més rigorosa.» Aquesta descripció fàcilment es podria actualitzar avui. La segona lliçó que imparteix és encara més actual: Jesús s'ha assegut «enfront de l'arca del Tresor», és a dir, enfrontant-se a les obres de religió (el text ordinari diu simplement «davant») i contempla com la gent hi tira monedes. Però els seus ulls finíssims s'han fixat en «una viuda que hi tirava dues petites monedes de coure». La convocatòria que féu als deixebles ens la continua fent també a nosaltres: «En veritat us dic que la viuda aquesta que és pobra hi ha tirat molt més que tots els qui estan tirant a l'arca del Tresor. Perquè tots aquests hi han tirat d'allò que els sobrava; aquesta, en canvi, hi ha tirat tot el que tenia, tots els seus mitjans de subsistència.» Jesús s'ha fixat en l'actitud d'aquesta dona desemparada, no en l'objectiu de la seva religiositat. Ens proposa com a model la seva total generositat. La viuda està convençuda que Déu ja proveirà a la seva subsistència. Certament, però Déu no actua sinó a través de persones generoses que tenen com ell entranyes de misericòrdia.

Lectures bíbliques

Diumenge XXXII de durant l'any

Lectura primera

1Re 17,10-16

La viuda va fer un panet i el donà a Elies

Lectura del primer llibre dels Reis:

En aquell temps el profeta Elies se n'anà a Sarepta. Quan arribà a l'entrada del poble hi havia allà una viuda que recollia llenya. Elies la cridà i li digué: «Porta'm, si et plau, una mica d'aigua per beure.» Mentre l'anava a buscar, Elies la tornà a cridar i li digué: «Porta'm, també, un tros de pa.» Ella respongué: «Per la vida del Senyor, el teu Déu, et juro que no en tinc gens. Només tinc un grapat de farina i una mica d'oli. Ara estava recollint aquests branquillons i anava a fer pa per a mi i per al meu fill. Ens el menjarem i després morirem de fam.» Elies li respongué: «No tinguis por. Fes-ho tal com dius, però primer fes un panet per a mi i dona-me'l. Després ja en faràs per a tu i per al teu fill. Això diu el Senyor, Déu d'Israel: No es buidarà el pot de la farina ni s'abaixarà l'oli de la gerra fins al dia que Senyor enviarà la pluja al país.» Ella va fer tal com Elies li havia dit, i durant molts dies, tant ella com la seva família van poder menjar: no es va buidar el pot de la farina ni s'abaixà l'oli de la gerra, tal com el Senyor ho havia dit per boca d'Elies.

Salm responsorial

145

El Senyor, que es manté fidel per sempre,
fa justícia als oprimits,
dóna pa als qui tenen fam.
El Senyor deslliura els presos.

R. Lloa el Senyor, ànima meva.

El Senyor dóna la vista als cecs,

el Senyor redreça els vençuts.
El Senyor estima els justos;
el Senyor guarda els forasters. **R.**

Manté les viudes i els orfes,
i capgira els camins dels injustos.
El Senyor regna per sempre, és el teu Déu,
Síó, per tots els segles. **R.**

Lectura segona

He 9,24-28

*Crist va ser ofert una sola vegada,
quan va prendre damunt seu els pecats de tots*

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Crist no ha entrat en aquell santuari, a imatge del veritable, fet per mà d'homes, sinó que ha entrat al cel mateix, i s'ha presentat davant Déu per nosaltres. El gran sacerdot entra cada any al santuari amb una sang que no és la seva. Crist, en canvi, no s'ha d'ofert moltes vegades, altrament hauria hagut d'anar sofrint la seva passió des de la creació del món. De fet no ha aparegut fins ara, a la fi dels temps, a oferir-se ell mateix una sola vegada, com a víctima per abolir el pecat. Els homes morim una sola vegada, i després de la mort ve el judici. Semblantment el Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots. Després tornarà a revelar-se, no ja per raó dels pecats, sinó per salvar aquells qui esperen el moment de rebre'l.

Al·leluia

Mt 5,3

*Feliços els pobres en l'esperit:
el Regne del cel és per a ells.*

Glòria Monés

Evangeli

Mc 12,38-44

Aquesta viuda pobra és la que ha donat més de tots

Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

En aquell temps, Jesús, [instruint la gent els deia: «No us fieu dels mestres de la Llei. Els agrada de passejar-se amb els seus vestits, i que la gent els saludí a les places, que els facin ocupar els primers seients a les sinagogues i els primers llocs a taula; devoren els béns de les viudes i, al moment de l'oració, per fer-se veure, es posen filactèries ben llargues. Són els qui seran jutjats més rigorosament.»] Estant assegut al temple, davant la sala del tresor, Jesús mirava com la gent hi tirava diners. Molts rics hi tiraven molt, però vingué una viuda pobra que hi tirà dues monedes de les més petites. Jesús cridà els deixebles i els digué: «Us dic amb tota veritat que aquesta viuda pobra és la que ha donat més de tots; els altres han donat del que els sobrava, però ella, que ho necessitava per a viure, ha donat tot el que tenia.»

Sincronitzar vida i Eucaristia

Mercè Solé

Membre de l'ACO i del
Centre de Pastoral
Litúrgica de Barcelona
(msoletey@gmail.com)

L'altre dia vaig tenir ocasió de participar en una trobada de persones que fa anys havien format part de moviments d'Església (la JOC i l'ACO), i que en aquests moments no se senten adscrites a cap grup cristià, encara que continuen sentint-se cristians.

El denominador comú era el seu compromís en el món associatiu, polític i sindical, que mai no havien abandonat ni exercit amb pretensions de gaires protagonismes ni lideratges. De fet tots, a la seva manera, conservaven la fe i justament per aquest motiu, es van convocar a una jornada de reflexió i de convivència i van convidar-hi uns quants amics, entre els quals, m'hi van comptar. El tema de fons era l'aportació d'aquest compromís ciutadà a la fe de cadascú. En cert sentit, doncs, era una trobada molt informal i gratuïta, ben bé pel gust de compartir sense arribar a grans conclusions.

Em van impactar unes quantes coses:

- La seva fidelitat a les opcions preses de joves. Ser sindicalista, per exemple, ni està ben vist

socialment ni aporta gaires elements de promoció personal, precisament. Aguantar un any rere l'altre no és fàcil en l'entorn laboral i menys entomant la crisi econòmica, els desenganys institucionals, etc.

- La comunió que vam experimentar entre persones que hem seguit trajectòries diferents al llarg dels anys, malgrat l'aparent distància.

- L'espiritualitat viscuda: de tots aquests anys valoràvem, més que els èxits obtinguts —pocs en cert sentit—, allò que havíem après: a valorar l'aportació d'aquells que no són ben bé de la nostra corda, a ser crítics (també amb els nostres), a viure la humilitat de les errades, a conèixer-nos més, a ser més lliures, a esmolar el sentit de la justícia i de la dignitat, a relativitzar les ideologies, a respectar els altres, a entendre millor l'Evangeli... Jo diria que l'experiència comuna era d'un cert despulament: l'essencial era la relació humana i l'estimació, i tots, més o menys, coïn-

cidíem en la necessitat de la contemplació i del silenci com a motor últim de transformació.

De fet, vam parlar molt del fracàs com a font de vida, com a humus que fa créixer. I és que és molt diferent parlar de la creu de Jesús que interioritzar què significa a les nostres vides... un camí llarg, i incert. Deixar-se anar amb confiança enmig de la boira és una bona cosa.

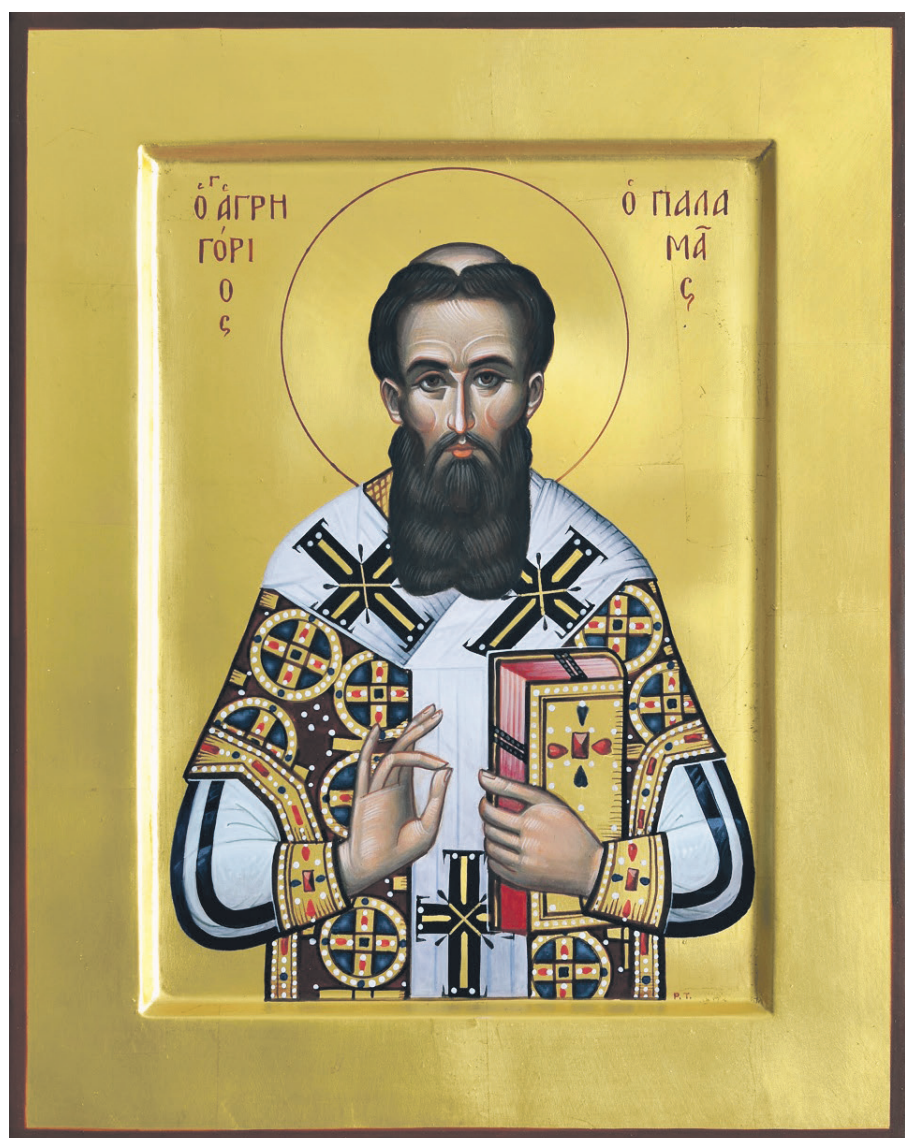
La trobada va finalitzar amb una Eucaristia participada. Segurament una part dels participants no deu anar gaire a missa ni a celebracions litúrgiques en el seu entorn. Alguns viuen en zones que consideren eclesialment inhòspites. Llegeixen l'Evangeli amb més o menys constància i es nota molt que això és de debò el seu eix vertebrador. A mi aquest encontre em va admirar i em va fer sentir una mena d'impotència: com celebrar i compartir tota aquesta experiència cristiana més enllà del petit grup? Si la necessitat sentida és més aviat el silenci i la contemplació, com s'integra això en la litúrgia habitual de les comunitats cristianes?

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Gregori Palamàs

- ✓ Nascut probablement a Constantinoble l'any 1296
- ✓ Monjo i teòleg del Mont Athos i bisbe de Tessalònica
- ✓ Defensor de la pregària i la mística com a vies d'accés a Déu
- ✓ Va morir a Tessalònica l'any 1359
- ✓ Venerat com a sant pels catòlics de ritu oriental

Aquest sant ortodox, fill d'una família noble, va entrar de monjo en un monestir del Mont Athos. A la santa muntanya va viure molts anys en comunitat, però també com a ermità, i en aquesta solitud va poder aprofundir en la vida d'asceti i de pregària. A partir d'aquesta experiència sant Gregori Palamàs va difondre la pràctica de l'hescasme, una antiga tradició espiritual basada en la quietud interior i en la recitació de l'anomenada pregària del cor. El sant monjo de l'Athos afirmava que encara que l'home no pot conèixer l'essència de Déu sí que en pot obtenir un cert coneixement a través d'aquesta pràctica i dels sacraments.

Però les doctrines de Gregori Palamàs van començar a ser criticades per una part destacada del monacat, que afirmava que la formació intel·lectual era més important que l'espiritual. La controvèrsia va anar creixent fins al punt que es van haver de convocar diversos concilis perquè l'Església es definís oficialment sobre la qüestió. Després d'anys de debats —durant els quals Gregori va ser nomenat bisbe de Tessalònica, on va escriure obres teològiques per defensar l'hescasme— l'Església va confirmar l'ortodòxia de l'hescasme.

Barcelona

Compartir la fe en l'edat adulta

El Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona celebra el 25è aniversari

Carme Munté
Barcelona

La fe sense comunitat s'esllangueix, es marceix i fins i tot pot acabar morint. Per això és tan important trobar altres persones amb qui viure i compartir l'anhel de seguir l'Evangeli de Jesús. Fa 25 anys tres grups del MUEC (Moviment Universitari d'Estudiants Cristians) van veure la necessitat de crear un nou moviment que donés resposta a les inquietuds més pròpies ja de l'edat adulta. Després de provar en altres moviments que no van respondre a les expectatives, van acabar creant el Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona. Prossegueix amb la mateixa metodologia de revisió de vida que havien après al MUEC i amb el seu camí de fe i de compromís cristià viscut en comunitat, però ho feien des d'una maduresa de vida tant des del punt de vista personal i familiar com professional.

Joaquim Sabater forma part del Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona des dels seus orígens i recorda aquell desembre del 1990 quan va tenir lloc la primera trobada constituent a Arbúcies. «Volíem conservar tots els àmbits que ens havia ofert el MUEC i que per a nosaltres eren importants: reflexió, arrelament a la diòcesi, pregària, però sobretot aquesta dinàmica de la revisió de vida», expressa Joaquim Sabater.

Actualment el moviment aplega tretze grups de revisió de vida que es reuneixen amb periodicitat entre quinzenal i mensual. En total el Moviment té uns 130 membres i vuit consiliaris. També és present a les diòcesis de Lleida, Girona i Vic.

«Necessitàvem prosseguir amb allò que havia estat determinant en la nostra vida de fe», explica Joaquim Sabater, «la majoria de nosaltres hem configurat la fe a partir de la revisió de vida, una dinàmica que comporta posar la vida a la llum de l'Evangeli, molt arrelada en el dia a dia».

Noemí Ubach també va arribar al Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona procedent del MUEC. «Sense el MUEC no sé si ara seria creient», reconeix, «vaig fer un procés de fe perquè vaig trobar una comunitat, uns joves, uns consiliaris, unes persones que per a mi eren exemple de vida i de fe».

«Sense el MUEC no sé si continuaria a l'Església», coincideix a dir Joaquim Sabater. «Per a mi va ser un moment concret, algú em va proposar participar en una trobada del MUEC, i a partir d'aleshores, vaig incorporar-me al moviment.» «No sé què hauria passat sense el MUEC, però el que està clar és que tots dos moviments han vertebrat la meua vida i li han donat contingut.»

JOAQUIM SABATER
«Es tracta d'exposar un tema, de jutjar-lo a la llum de la fe i de donar-hi una resposta concreta»

NOEMÍ UBACH
«Com ho fem perquè els nostres moviments, parròquies, siguin llocs no només per als convençuts?»

Els grups i la revisió de vida són la base del Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona. En aquests grups les persones comparteixen la seva vida, el que els preocupa i el que els il·lusiona. I amb la lectura de l'Evangeli i la pregària van fent

camí plegats, sentint-se comunitat i aspirant a ser testimonis de la Bona Nova enmig del món.

El grup del Joaquim Sabater l'integren una dotzena de persones que es reuneixen quinzenalment a casa d'una d'elles. «Alguns formem part del grup des que teníem 18 anys», explica. La trobada comença amb una pregària, i a continuació es fa la revisió de vida. «No és discutir sobre un fet concret sinó anar al fons, a les actituds, al perquè, a partir del veure, jutjar i actuar», continua dient. «Es tracta d'exposar un tema, de jutjar-lo a la llum de la fe i d'afrontar els compromisos per donar-hi una resposta concreta.»

En el cas de la Noemí Ubach el seu grup està format per cinc persones que es reuneixen un cop al mes. «Pots formar part del grup o simplement participar com a simpatitzant en altres activitats que organitzem», expressa Noemí Ubach, que és l'actual presidenta del Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona.

Així, a banda de les trobades de grup es fan altres activitats obertes a tothom com els sopars-tertúlia o la mateixa celebració del 25è aniversari. És dissabte 7 de novembre a partir de les 18 h al Seminari Conciliar de Barcelona. L'acte consisteix en una conferència del Dr. Alphonse Borràs, vicari general de la diòcesi de Lieja

(Bèlgica), en diàleg amb la periodista Eulàlia Tort sobre *El paper dels laics en l'evangelització a les grans ciutats*. El cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, presidirà l'eucaristia a les 20 h, seguida d'un sopar i festa.

Feina i família

Els grups del moviment són dinàmics i formats per persones amb perfils ben heterogenis. «Al meu grup hi ha gent que treballa en el camp de l'administració pública, en la recerca científica..., el repte és que, la nostra professió sigui transformadora i pugui incidir en el nostre entorn», expressa Joaquim Sabater.

En el seu cas, la seva professió s'ha centrat sobretot en el camp social. Va ser secretari general de Càritas diocesana de Barcelona i actualment treballa a la Fundació Roca i Pi. Alhora està en procés de preparació al diaconat permanent.

Noemí Ubach posa èmfasi en aquesta vocació de servei, independentment del tipus de professió que tinguis. «Al meu grup surten molts temes relacionats amb la feina», explica Ubach, que és filòloga i treballa al Consorci per a la Normalització Lingüística.

Portant la vocació de servei al seu terreny professional, Noemí

Ubach explica que una de les feines del Consorci és la difusió i l'aprenentatge de la llengua entre la població nouvinguda. «A través de la llengua dónes oportunitats d'integració a les persones que acaben d'arribar a casa nostra», explica Noemí Ubach. Per sobre del valor dels diners o de l'ascens professional, ella parla de vocació de servei i de compromís amb la societat.

La mateixa diversitat en el camp professional es veu també en l'àmbit de la família. «Hi ha molta diversitat», afegeix Joaquim Sabater, «tant pots trobar matrimonis que es van conèixer a l'època del MUEC com persones que vénen soles perquè la seva parella no és creient». En el cas de Joaquim Sabater, es va casar amb una dona que no formava part del moviment però que amb el temps s'hi va acabar incorporant. Són pares d'una filla de 33 anys i d'un fill de 27, que els acaba de fer avis.

«Així com hi ha molts fets de revisió de vida que tenen a veure amb la feina també n'hi ha molts de relacionats amb la família: matrimoni, fills, transmissió de la fe...», explica Joaquim Sabater.

Noemí Ubach no comparteix la fe amb la seva parella, que no és creient, però sí molt respectuosa amb aquest fet. Els seus dos fills, de 16 i 13 anys, viuen amb distància el món de l'Església, però no se sap mai què passarà amb allò que s'ha sembrat. En general, diu, «no és fàcil que els joves d'avui dia s'engresquin en moviments eclesials».

Espiritualitat laïcal

No es pot entendre el Moviment de Professionals Catòlics sense l'Acció Catòlica, un moviment de persones laiques que per pròpia iniciativa, al si de la diòcesi, fan una opció de viure la fe en comunitat i molt arrelats en la vida quotidiana.

«Els moviments d'acció catòlica permeten que cadascú faci el seu procés segons la seva opció», explica Joaquim Sabater. «Nosaltres som fills del Concili Vaticà II», subscriu, «per tant la corresponsabilitat dels laics,

el seu paper dins la comunitat, l'autonomia i la comunió són temes que ens els creiem molt».

Potser no s'ha avançat tant com s'esperava en la corresponsabilitat dels laics en l'Església, i especialment de les dones, però el que està clar és que, com es va posar de manifest en el Congrés Laicat XXI, els laics tenen molt a dir i aportar a l'Església.

En aquest sentit, des del Moviment de Professionals Catòlics es posa en relleu l'espiritualitat laïcal. «La gent té necessitat d'espiritualitat i busca respostes a aquest anhel; nosaltres hem de ser una resposta», expressa

Joaquim Sabater. Aprofundir l'espiritualitat laïcal pot ser, doncs, una de les línies de futur del Moviment de Professionals Catòlics.

«Nosaltres venim d'una tradició molt racional i és veritat que potser hem desenvolupat poc la part més espiritual», reconeix Joaquim Sabater. «Per què, doncs, no construir una espiritualitat laica que permeti tenir un missatge?»

Una altra qüestió que es posa sobre la taula és si cal o no explicitar la pròpia condició de creients. «És important que parlem de la nostra condició de creients per tal de nor-

malitzar-ho», explica Noemí Ubach.

Els laics presents al món, a la feina, a la família, tenen molt a dir i fer en el camp de l'evangelització. «La gent s'ha allunyat de l'Església per temes formals més que no pas per qüestions de fons», expressa Sabater, «hem de treballar perquè les formes no siguin la barrera i apropar-nos a les persones a partir d'aquest fons que segur que molts compartim».

«Penso en els amics que no són creients», afegeix Noemí Ubach, «l'Evangelí no és només per als convençuts sinó per a tothom». «Com ho fem perquè els nostres moviments, parròquies, siguin llocs no només per als convençuts?», interpel·la la presidenta del Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona. La celebració del 25è aniversari és sens dubte una oportunitat de refermar la vocació de laics en l'Església. «Volem ser útils a l'Església i la societat, aquest és el plantejament que fem amb aquesta celebració», conclou Joaquim Sabater.

MOVIMENT DE PROFESSIONALS CATÒLICS DE BARCELONA

C/ València, 244, 3r, 08007 Barcelona
mpcb@professionals-cristians.cat
www.professionals-cristians.cat

Maria i Lourdes, icones de la Pastoral de Salut

Joan Piñol / Barcelona

Amb una doble conferència i 160 participants, les persones que treballen en l'àmbit de l'acompanyament als malalts es van aplegar de nou el 24 d'octubre. El Seminari Conciliar de Barcelona va acollir la XXVII Jornada Catalana de Pastoral de la Salut amb un nou format: reunió al matí i després dinar conjunt. La trobada va tenir lloc per primera vegada a Barcelona, mentre que abans es duïa a terme a Sant Cugat.

Primerament, la germana Claustre

Solé va impartir una conferència sobre Maria sota el títol de *Maria, icona del malalt i de l'acompanyant*. Després d'un exhaustiu repàs a la figura bíblica de la mare de Jesús, va destacar la importància de la figura mariana dins la Pastoral de la Salut. «Maria pot comprendre el patiment dels malalts perquè ella mateixa va fer experiència del dolor», va dir. El públic va gaudir intensament de l'exposició que, tot i ser molt detallada i profunda, va aconseguir l'atenció absoluta dels presents. La figura de Maria va prendre una

significació important gràcies a les paraules de la germana Claustre, que va recordar que «allò que s'oposa a la fe és la por i no pas el dubte». En aquest sentit, va situar la visita als malalts com «un signe que Déu visita el món».

L'atra conferència la va impartir el pare Teótimo González, que fa 19 anys que és responsable de la pastoral en llengua castellana del santuari de Lourdes. Aquesta xerrada era de tarannà diferent, més pastoral i viencial, amb un repàs detallat de les aparicions i del missatge de Lourdes.

El sacerdot va recordar que la Mare de Déu «va escollir com a missatgera una nena malalta, pobra i analfabeta». Així, va concloure que els malalts són missatgers predilectes del missatge de Déu. El pare Teótimo va posar l'espiritualitat de Lourdes com a exemple de la «cultura del donar i donar-se», no només donar diners sinó implicar-se.

Mons. Salvador Cristau, bisbe responsable de la Pastoral de la Salut en l'àmbit català, va destacar la importància de trobades com aquesta «per poder compartir experiències».

La Festa en Família

“El so de l'Esperit” de Joan Martz Colás
al Petit Palau
13 de novembre de 2015

sessions: 18h i 20h
De 0 a 30 anys: 10€
Més de 30 anys: 15€

petit palau 15

 Catalunya Cristiana
Ràdio Estel

Club+amics

venda d'entrades a www.palaumusica.cat
o a les taquilles del Palau de la Música
més informació al telèfon 93 409 27 70

amb la col·laboració de
 PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Girona

El bisbe demana acords pensant en el conjunt dels ciutadans

Francesc Pardo presideix la missa solemne de Sant Narcís

Redacció
Girona

En la seva homília de la missa solemne de Sant Narcís, que va tenir lloc a la basílica de Sant Feliu de Girona, Mons. Francesc Pardo va compartir amb tots els gironins una àmplia reflexió sobre la significació avui del «testimoniatge de l'Església i de cadascun dels cristians».

En aquest sentit, va voler destacar que «Catalunya viu una etapa de la seva història que requereix serenor, capacitat de cercar ponts per construir, esforç per no marginar i excloure, acords pensant en el conjunt dels ciutadans i no només en la ideologia del propi grup». Alhora, va instar tothom a valorar més «allò que ens ha unit, que ens uneix i que ens pot unir, i no el que ens separa».

Davant la multitud de fidels assistents i de diverses autoritats com l'alcalde de Girona, Carles Puigdemont; el president de la Diputació de Girona, Pere Vila; representants de la Generalitat de Catalunya i del Govern espanyol; així com d'altres instàncies públiques, el bisbe de Girona va afirmar que l'Església s'ha mostrat sempre experta en humanitat, i que també ara «ens cal de nou posar-nos a disposició de servir aquesta nostra terra estimada de Catalunya en tot allò que sigui necessari des de la nostra missió: estimular actituds evangèliques, acompanyar, pacificar, servir tothom —especialment els més necessitats materialment o espiritualment—, i pregar sempre».

Alhora, va remarcar la necessitat de mirar més enllà del nostre país i prendre consciència del drama dels refugiats que assola Europa: «Els missatges que rebem per impedir la seva entrada ens han de deixar molt preocupats.» I va advertir del perill que l'Europa civilitzada caigui en la deshumanització: «Hem deixat d'escoltar la gran pregunta de Déu: què n'has fet del teu germà?»

Mons. Pardo va repassar també diverses qüestions que han marcat l'Església i la societat els darrers mesos, com el Sínode de la Família que ha finalitzat recentment a Roma, la fita de l'Any de la Misericòrdia, que començarà el proper 8 de desembre i que marcarà també l'actuació de l'església gironina o l'impacte de l'encíclica *Laudato Si*, del papa Francesc.

Davant de tots aquests reptes va animar tots els creients a continuar «la missió que Jesús ens ha confiat, i de la qual sant Narcís fou un testimoni significatiu». En aquest sentit, el bisbe Francesc va destacar

Pregària dels celebrants davant del sepulcre de sant Narcís. / Àngel Almazan

que l'Església ofereix una proposta d'alliberament i de felicitat que es fonamenta en l'estima a les persones i al món, i que es mostra en l'actitud d'acollida i en l'esperit de servei i de compromís «amb la veritable humanització i realització de pobles i persones».

Finalment, va instar a consolidar

Catalunya viu una etapa de la seva història que requereix serenor, capacitat de cercar ponts per construir, esforç per no marginar i excloure

l'anunci de l'Evangelí, la celebració dels sagraments—especialment la necessitat de la missa dominical i del perdó, centrals en el proper Jubileu de la Misericòrdia—; i la prioritat dels pobres, marginats i refugiats, «tant els que són entre nosaltres com els que són a les nostres fronteres».

SORTEIG TRADICIONAL 2015

Campanya d'aportacions populars a

CatalunyaCristiana
RàdioEstel

1,50€

de contribució a
CatalunyaCristiana
RàdioEstel
i de participació al sorteig

Club⁺amics
Sorteig Tradicional 2015

Butlleta número: 000000

1r premi: xec de 400€ a Òptica Hispano de Badalona.

2n premi: una estada amb esmorzar de 5 dies (de dilluns a divendres en temporada baixa i segons disponibilitat) per a 2 persones a l'hotel Abat Cisneros de Montserrat.

3r premi: una subscripció gratuïta al setmanari durant un any per al guanyador i una altra per a una persona que ell triï.

Premi Especial: una cistella de productes Uriach entre tots aquells que hagin adquirit un talonari sencer.

El sorteig es farà, si Déu vol, el dilluns 30 de novembre de 2015 a les 10h, davant notari, a les nostres instal·lacions. Si voleu podeu assistir-hi.

Qualsevol taló estripat o esmenat serà nul. Caduca als 2 mesos.

Butlleta
número:

Tarragona

«S'ha de notar que som sacerdots»

Borja Martín, nou sacerdot de l'Església de Tarragona

Joan Boronat

Fotos: MCS Arquebisbat Tarragona

L'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, va conferir l'orde del presbiterat a mossèn Borja Martín Sánchez el diumenge 11 d'octubre a la catedral de Tarragona. El nou prevere, de 31 anys i nascut a Vilanova del Penedès, ha estat nomenat vicari de la parròquia de Sant Pau de Tarragona i capellà del Col·legi diocesà Sant Rafel de la Selva del Camp. Mossèn Borja explica en aquesta entrevista el seu recorregut, camí del sacerdoti, les seves vivències i un seguit de reflexions.

Inicialment, el seu camí no anava dirigit cap al sacerdoti, oi?

No! Jo vaig estudiar Enginyeria Química a la UPC, a Barcelona, i vaig treballar un parell d'anys en una empresa del Port de la Zona Franca (on vaig fer grans amics i m'ho vaig passar molt bé!). També tenia una novia, fins i tot l'havia presentada als meus pares, i m'imaginava formant una gran família... Però Déu no tenia pensat el mateix per a mi. De totes maneres, amb sinceritat, la inquietud de la vocació ja la tenia des de petit; i, malgrat que durant la primera joventut no fos gaire bon cristià, mai no vaig perdre el sentit del sant temor de Déu ni la reverència als sacerdots i, en general, a les coses de Déu. Però no vaig tenir la valentia de fer el pas fins molt més endavant.

En el seu cas, com va sorgir la vocació?

Crec que sempre l'havia tinguda. De fet, de ben petit, quan era escolà a la meva parròquia, si em preguntaven què volia ser de gran, deia que capellà, però no sabia dir per què. I aquest fervor em va anar passant amb el temps. Més tard, durant els anys aquests que he comentat que treballava a Barcelona, tenia un director espiritual, molt sant i apostòlic, que m'acompanyava en la meua vida espiritual. Era l'època que jo encara tenia novia, i m'aconsellava respecte de la nostra relació. Una vegada em va convidar, amb uns pares de família, a fer uns dies de recés. Allí, mentre parlàvem una tarda, em va preguntar directament: «Borja, i tu mai no t'has plantejat ser sacerdot?» I llavors li vaig explicar que sí, que de petit, etcètera. En aquell moment ell ja havia despertat en mi de nou el «cuquet» de la vocació i va ocupar-se'n de cuidar-la molt. I crec que amb prou èxit!

Experimentar la crida de Déu imposa?

Sí, perquè sovint —almenys parlo per mi— no coincideix amb el que un té previst. I més endavant, quan ja has fet el pas de dir el primer «sí», calen molts més «sís»: dir-li a Déu sí en les petites coses de cada dia, anar treballant amb la Seva ajuda els defectes propis... I com més avances en el camí,

Borja Martín va ser ordenat sacerdot l'11 d'octubre.

més vertigen tens, ja que vas prenent consciència del gran do que Déu et fa i de la responsabilitat que comporta.

En el moment de discernir, quins dubtes es plantegen?

Jo ho resumiria en: «I si faig el pas i no és la meua vocació... què faig després?» Un té la vida més o menys encarrilada, amb unes expectatives professionals i personals i, tot d'una, es planteja deixar-ho tot per una cosa que no és segura —perquè ningú no té dret a l'ordenació, ja que Déu crida els que vol. Això fa molt de respecte: suposa deixar la feina o els estudis i seguretats personals sense les garanties que l'altra opció sigui vertaderament el que Déu vol de tu. D'altra banda, un es planteja si serà capaç de respondre a aquest do amb fidelitat i responsabilitat.

Què o qui el va fer decidir?

No sabia concretar-ho... Només m'atreviria a dir que la pregunta del meu director espiritual de què he parlat abans va ser-ne el detonant.

Viscuda la seva experiència, què els recomanaria als joves que se senten tocats per Déu?

Que busquin un bon sacerdot amb qui tenir confiança i parlar-ne; ell també els ajudarà a discernir la vocació: els mourà a dur una vida de major pietat i apostòlica, i els donarà les eines necessàries perquè aclareixin si la vocació al sacerdoti és el que els demana Déu. I quan ho vegin, ni que sigui mínimament, que s'hi llancin! Perquè quan Déu dóna una vocació, dóna també la gràcia necessària per tirar-la endavant, així que el més raonable és fiar-se d'Ell —Déu no fa les coses malament, som nosaltres que podem esgarriar-les. I és que això val la pena, val la pena!

De quina manera es pot afavorir el floriment de les vocacions?

Quan Déu dóna una vocació, dóna també la gràcia necessària per tirar-la endavant, així que el més raonable és fiar-se d'Ell

Els joves volem gent autèntica, que es cregui el que diu i que visqui com diu; que no s'amagui del que és; que sigui coherent

Si ho sabés, li ho diria al meu arquebisbe! No sé què s'ha de fer... De totes maneres, sabem que Déu crida igual ara que abans, i que això és cosa de l'Esperit Sant, així que no pot fallar... Així doncs, qui fallem som nosaltres. Hem de pregar i fer pregar més per les vocacions i, almenys parlant per experiència pròpia, els sacerdots hem d'atendre confessions i dirigir ànimes, que és l'única manera de descobrir nois que estiguin sent cridats. A més, d'aquesta manera, també formarem cristians fermes, que facin famílies cristianes, que es comprometin en la seva parròquia i en altres moviments d'Església, i que facilitaran noves persones entregades a la difusió de l'Evangelí.

Cal un model de sacerdot concret que resulti atractiu per als joves que senten la vocació?

L'Església és molt variada i hi ha diferents carismes, tots igual de bons, i que tenen en comú el fonamental. Per tant, no m'atreviria a definir cap model en concret. Però sí que crec que els joves volem gent autèntica, que es cregui el que diu i que visqui com diu; que no s'amagui del que és; que sigui coherent. I això especialment si algú fa una opció de vida que actualment és tan poc simpàtica com ser sacerdot. Si som sacerdots, s'ha de notar que ho som: en el nostre dia a dia, en el nostre parlar, en la manera de comportar-nos, etcètera. I que prediquem el que ensenya Jesús mitjançant la seva Església amb humilitat, molt d'amor i integritat.

Quines seran les seves prioritats en l'exercici del seu ministeri que ara comença?

El que em mani l'arquebisbe i el meu rector! Tota la feina que m'encomanin estarà bé. A més, com que tot just començo, tinc tot un món per endavant per explorar, així que tot serà per a bé. Ara per ara em fa il·lusió tot, i que Déu me la conservi, aquesta alegria! Oferint el sacrifici de la missa, perdonant els pecats, visitant malalts, xerrant amb la gent... En tot sento Déu molt a prop i això m'omple de joia.

En el si de l'Església es palesen noves sensibilitats. Afavoriran l'apropament de les persones i l'evangelització?

Tot el que ha suscitat l'Esperit Sant ha de ser bo i ha d'afavorir la difusió de l'Evangelí. Correspon als pastors de l'Església discernir els carismes bons de les ocurrences benintencionades d'alguns. Segur que la diversitat de sensibilitats, si estan ordenades a la Veritat, donaran molt bons fruits.

«Hi ha un impacte directe entre el que mengem i la salut»

Esther Vivas, investigadora en polítiques agràries i alimentàries

Camperola mexicana.

Esther Vivas.

Oriol Casals / Carne Munté

Per què tantes persones moren de fam al món mentre d'altres malbaraten els aliments? Una de les causes principals és l'especulació dels preus i l'exportació subvencionada dels excedents agrícoles europeus i nord-americans als països pobres. Esther Vivas és periodista i investigadora en moviments socials i polítiques agràries i alimentàries. Ha treballat en l'anàlisi dels impactes del model agroalimentari i les alternatives des de la sobirania alimentària i el consum crític.

Es produeixen actualment prou aliments per a tota la població mundial?

Sí, al món hi ha una sobreproducció de menjar. De fet, segons dades de les Nacions Unides, es calcula que en aquest moment hi ha aliments per a dotze mil milions de persones, quan al planeta som set mil milions. Per tant, hi ha menjar per a tothom i encara en sobra. El problema és la falta de democràcia per tal d'accedir al menjar. El repte és que el menjar acabi a l'estómac de les persones i que no es llençi, com tristament sol passar.

Quines polítiques provoquen que aquest excedent de menjar no arribi a les persones?

La lògica que impera en el món de l'agricultura i l'alimentació és la del màxim benefici per a les empreses del sector. Per tant, si no pots pagar el preu del menjar no hi tens accés. Fa anys que assistim a problemes de malnutrició en molts països de l'Àfrica, l'Àsia o d'Amèrica Llatina. El seu model

tradicional d'agricultura ha estat abolit en benefici d'un model de monocultiu dedicat a l'exportació. També a casa nostra comencem a viure aquest problema de la fam. En el context de crisi econòmica moltes persones tenen dificultats per comprar menjar, mentre que els supermercats cada dia en llençen a cabassos.

A aquesta problemàtica cal sumar-hi l'excés de menjar o el fet de no portar una dieta saludable.

Sí, d'una banda hi ha el problema de la fam al món i, de l'altra, el problema de la malnutrició associada al mal menjar. Al món pràcticament hi ha el mateix nombre de persones que passen gana i que pateixen obesitat. Això té a veure amb el model d'alimentació que han promogut grans empreses del sector. És un model que afavoreix el consum de menjar que elaboren a baix cost, generalment de baixa qualitat, i que presenten atractiu gràcies a la publicitat. Pensem que estem menjant de la millor manera possible quan, en canvi,

No es tracta d'augmentar la subvenció d'aliments, sinó de defensar la sobirania alimentària per tal que tots els pobles puguin decidir què es cultiva i què es menja

acabem patint malalties com la diabetis de tipus 2, problemes de sobrepès, obesitat, problemes cardiovasculars i determinats tipus de càncer. Per tant, hi ha un impacte directe entre allò que mengem i la nostra salut. En general, aquells que menys recursos econòmics tenen són els que destinen més dels seus ingressos a comprar menjar però acaben comprant productes de pitjor

La primera sessió del cicle «Els Dilluns dels Drets Humans» va tenir lloc el 19 d'octubre en el marc de la Setmana de Lluita contra la Pobresa i el Dia Internacional de l'Alimentació. El tema *Eradicar la fam i la malnutrició: un gran repte pendent* va ser tractat per Marco Gordillo, coordinador de campanyes i treball en xarxa de Mans Unides, i Esther Vivas, periodista i investigadora en moviments socials i polítiques agrícoles i alimentàries. La propera sessió d'aquest cicle, organitzat per Justícia i Pau, i Cristianisme i Justícia, serà el 16 de novembre sobre *El dret a la lliure determinació dels pobles. Estat de la qüestió*, a càrrec de Jaume Saura i Arcadi Oliveres. Totes les sessions es fan a les 19 h a la seu de Cristianisme i Justícia (c/ Roger de Llúria, 13, de Barcelona). L'entrada és lliure i no cal inscripció prèvia.

qualitat que, a més, fa que es posin malalts.

Quines alternatives hi ha?

Cada vegada hi ha més iniciatives socials i ciutadanes que promouen horts urbans, menjadors escolars ecològics, cooperatives de consum, mercats de pagès on els camperols venen directament els seus productes, evitant intermediaris i aconseguint un guany més gran. El repte és que les institucions també se'n facin ressò i hi donin suport.

La subvenció de determinats productes pot ser una ajuda?

Les polítiques d'agricultura subvencionen determinades produccions. Com que es fa un conreu molt gran de determinats cultius, l'excedent s'exporta al sud. Aquests productes, pel fet d'estar subvencionats, es venen a un preu més barat que el producte local, cosa que acaba amb la petita pagesia dels països del sud, que no pot competir amb un producte subvencionat. Fins i tot encara que es venguin a un preu més baix que l'autòcton, de vegades acaben sent inaccessibles per a la població, cosa que repercuteix en fam, pobresa i desaparició de la petita pagesia. No es tracta d'augmentar la subvenció d'aliments, sinó de defensar la sobirania alimentària per tal que tots els pobles puguin decidir què es cultiva i què es menja. La sobirania alimentària es basa en la producció ecològica, de quilòmetre zero, que respecta la terra i l'ecosistema, ja sigui aquí com a l'altra punta del món.

El director general de la FAO, José Graziano, ha dit que podem ser la primera generació de fam zero, fent referència a un dels objectius de l'agenda 2030 de les Nacions Unides. És possible?

Sóc bastant pessimista, moltes vegades les Nacions Unides han fet referència als objectius del mil·lenni, però a l'hora de portar a terme canvis reals, els governs fan ben poc. La solució a la fam és política, passa per donar suport a la pagesia perquè pugui treballar la terra, comercialitzar el producte local i viure dignament de la feina. No passa per fomentar un model d'agricultura al servei de l'agronegoci, de les grans empreses, que, a part d'estar subvencionades, produeixen a partir d'exploitar la mà d'obra, contaminar el medi ambient i vendre el producte només a qui el pugui pagar. I si sobra, doncs s'acaba llençant.

La comunitat religiosa Oblates, premi Francesc Candel

Redacció / Barcelona

Els premis Francesc Candel, instituïts per la Fundació Carulla, van ser lliurats el 26 d'octubre al Pati Llimona de Barcelona. Un dels cinc guardons, dotat amb 3.000 euros cadascun, va anar a parar a la comunitat religiosa Oblates del Santíssim Redemptor-El Lloc de la Dona pel seu taller Dona Colors, d'inserció laboral de dones immigrants, ubicat al barri barceloní del Raval de Barcelona des del 1996.

Els premis Francesc Candel tenen per finalitat reconèixer i difondre les bones pràctiques en l'àmbit de la integració dels ciutadans catalans d'origen immigrant. El jurat reconeix que «la finalitat del projecte és que les seves beneficiàries puguin obtenir guanys econòmics a través del desenvolupament d'habilitats i coneixements que ja portaven des dels seus països d'origen, però que no han trobat la manera d'explotar-los en el nou context, fent palès que la inserció laboral és fonamental per a la incorporació de les dones immigrants a la societat catalana».

Pedagogia del dol i la mort en el context educatiu

Blanquerna-URL organitza una jornada sobre la importància de formar els infants i adolescents per afrontar el sentiment de pèrdua

El sentiment de dol ens pot aportar un gran aprenentatge vital

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna

Netejant, posem tots els sentits.

I ajudant als altres, també.

Després de 25 anys, LUNET és molt més que una empresa de neteja: som el partner de confiança en facility services dels nostres clients. Els oferim fins a 6 serveis diferents: **Neteja, D+D+D, Serveis Auxiliars, Jardineria, Manteniment** i, ara també, **Càtering**. I tot de forma totalment personalitzada i propera. Per això, netejant posem tots els sentits. I ajudant als altres, també. Perquè des de LUNET SOLIDARI contribuïm a netejar el món de pobresa, malalties, marginació... donant suport a projectes promoguts pels nostres clients, amb qui compartim valors. Si també vols ajudar entra a www.lunet.es o www.caritasbcn.org/ca/. Gràcies!

En col·laboració amb **Caritas** amigos de rimkieta

NOVA ADREÇA
Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)

Redacció
Barcelona

La Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-Universitat Ramon Llull va acollir el dissabte 3 d'octubre la jornada «La mort i el dol en el context educatiu», en què diversos experts van analitzar el recorregut dels darrers vint anys de la pedagogia de les pèrdues, la mort i el dol i van recordar la necessitat que els centres educatius reconguin i incloguin el valor de formar els infants i adolescents per apropar-se i acceptar la realitat de la mort. A l'acte hi van assistir unes 240 persones. La jornada va ser inaugurada per Carme Ortoll, directora d'Educació Infantil i Primària de la Generalitat de Catalunya, que va destacar la importància de no deixar sols els infants i els joves en el pensament de la mort i d'acompanyar-los perquè «s'aproximin a la seva realitat d'una forma plaent i respectuosa».

El degà de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL, Dr. Josep Gallifa, va explicar com les noves maneres d'ensenyar i aprendre que han sorgit en els darrers anys, i que aposten per una formació més integral, posen especial atenció en la profunditat de l'experiència personal, «i la pèrdua i el dol són definitivament experiències personals i, fins i tot, professionals». El degà també es va referir a l'aportació que pot suposar una situació dolorosa de pèrdua: «El sentiment de dol és indicador d'un vincle afectiu profund que ens pot aportar, alhora, un gran aprenentatge vital.»

La psicopedagoga Concepció Poch, una de les grans impulsores de la pedagogia del dol en el context edu-

catiu tant en l'àmbit escolar com de l'opinió pública a través dels mitjans, va pronunciar una ponència en què reflexionava sobre la vivència de la pèrdua dels éssers estimats. «La mort de l'altre, la proximitat de la mort dels qui estimem, valorem i ens importa, és tant o més dramàtica com la nostra», va observar. Poch també va proporcionar algunes dades sobre les intervencions d'educació de la pèrdua i el dol que s'han fet al llarg dels darrers vint anys en escoles, universitats, CRP i AMPA, entre altres institucions: 60 intervencions a Barcelona, 123 en àmbit català i 20 a Espanya i Portugal, que suposen l'atenció a 10.000 persones aproximadament.

També hi va participar el filòsof Dr. Joan-Carles Mèlich, que va tractar el tema de la mort i la finitud humana des d'un punt de vista filosòfic. En aquest sentit, Mèlich va dir que «un dels grans trets que ens diferencia de la resta d'animals és, no només que morim, sinó que sabem que morirem» i, per corroborar la importància del concepte de la mort a la nostra societat, afegia: «La nostra civilització està marcada per dues grans morts: la de Sòcrates, d'una banda, i la de Jesucrist, de l'altra, i tot el que som a hores d'ara neix d'aquests dos fets.»

La Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL organitza i acull aquesta jornada per tal de manifestar la creixent necessitat de què tots els centres educatius formin i preparin els infants i adolescents per a la vida, però també per a la mort i el sentiment de pèrdua i dol, i per configurar-se com un punt de trobada de tots els professionals de l'educació amb l'objectiu que coneguin el que s'ha fet, es fa i es pot fer en l'àmbit de la pedagogia del dol.

Tradició religiosa i cultural a la Granadella

La Generalitat de Catalunya inclou el Desclavament i l'Encontre a l'Inventari del Patrimoni Festiu de Catalunya

Moment del davallament de la imatge articulada del Crist.

Es tracta de dos actes rituals singulars i gairebé únics a tot Catalunya

Imatge de la processó de l'Encontre.

Jordi Curcó
La Granadella

La Direcció General de Cultura Popular del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha inclòs el Desclavament i l'Encontre de la Granadella (les Garrigues) a l'Inventari del Patrimoni Festiu de Catalunya.

La catalogació d'aquests dos elements de la cultura popular i religiosa —el ritual del Desclavament, de Divendres Sant, i la processó de l'Encontre, del matí de Pasqua— propis de les celebracions de la Setmana Santa de la Granadella, com a Patrimoni Festiu, es deu a la petició que va presentar el 27 de juliol passat el Consell Parroquial de Santa Maria de Gràcia de la Granadella al director general de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural, Lluís Puig. Aquesta petició, elevada a la Generalitat, va rebre també el suport de l'Ajuntament de la Granadella i de la totalitat de les entitats culturals i socials del poble.

El mateix director general va comunicar per escrit al Consell Parroquial la inclusió de tots dos elements a l'Inventari i posterior catalogació, així com l'inici del procediment per a la declaració, si procedeix, de Festa Patrimonial d'Interès Nacional, reservada a les celebracions d'origen remot, estruc-

turades a partir de seqüències rituals basades en costums i manifestacions simbòliques de caràcter identitari.

El Consell Parroquial va manifestar la seva satisfacció per la resposta positiva del departament de Cultura: «És una bona notícia per a la Granadella i un pas important per a la seva declaració com a Festa Patrimonial d'Interès Nacional. Seria magnífic i potenciarà molt la nostra festa», van assenyalar-ne els responsables.

Rituals singulars

La Granadella, capital de les Garrigues Altes, celebra tots els anys la Setmana Santa amb gran intensitat i emoció. Ho fa amb aquests dos actes rituals singulars i gairebé únics a Catalunya, com són el Desclavament, la nit de Divendres Sant, i la processó de l'Encontre, el matí de Pasqua.

Pel que fa al primer, el Desclavament, no se'n coneix l'antiguitat, tot i que cal suposar que almenys durant dos segles no ha deixat de celebrar-se la nit de Divendres Sant, quan gairebé tota la població i molts veïns del poble propers i de la mateixa ciutat de Lleida omplen de gom a gom l'església del poble. És anomenada «la catedral de les Garrigues» per les seves considerables dimensions i majestuositat, i

ha estat declarada recentment com a Bé Cultural d'Interès Nacional, on es venera la popular imatge del Sant Crist de Gràcia.

A les deu en punt del vespre s'esce-nifica, a l'església de Santa Maria de Gràcia, el ritual del Desclavament, que és precedit pel cant del *Miserere* i el toc de tambor dels armats. Al cambril del Sant Crist de Gràcia se situa una creu amb la imatge articulada del Crist crucificat, que serà desclavat de la creu mentre un cor d'homes interpreta l'impressionant cant del *Miserere* i se sent el ritme dels tambors dels armats. «El Desclavament» l'executa el mossèn, ajudat per dos homes del poble. Una vegada baixada la imatge del Crist crucificat, la dipositen en el sepulcre que hi ha als peus de l'altar per iniciar tot seguit l'anomenada processó del Silenci pels carrers del poble.

Aquest ritual és una reminiscència del que probablement devia ser una representació de teatre medieval que ha perdurat fins avui. Ens mostra, de forma senzilla i esquemàtica, l'escena del davallament de la creu de Jesús i el seu trasllat al sepulcre per ser enterrat. El rector de la Granadella, Mn. Jaume Melcior, afirma que «haver conservat aquest ritual al llarg dels anys i dels segles fins avui és només fruit de l'esforç i l'entusiasme dels vilatans i d'una fe

arelada que cal preservar».

Símbol de la resurrecció

Acabat el Desclavament i la processó del Silenci, la Granadella conserva una altra tradició: la processó de l'Encontre. Simbolitza la resurrecció de Crist, representat per la Custòdia, mitjançant el retrobament de Jesús amb la seva mare, Maria.

Tant la imatge de la Soledat, abillada amb túnica i mantó blanc de Pasqua, com la Custòdia, surten de l'església després de la missa de Resurrecció i prenen un itinerari diferent, fins que s'acaben trobant, en un ritual senzill d'adoració de la Mare al seu Fill ressuscitat, ple de simbolisme. Tot seguit retornen junts a l'església, acompanyats per centenars de fidels.

Si finalment la Generalitat de Catalunya declara el Desclavament i l'Encontre de la Granadella Festa Patrimonial d'Interès Nacional, rebria el mateix reconeixement d'altres festes i rituals d'arreu de Catalunya que ja han estat reconegudes com a tals, com la processó de les Tres Gràcies de Reus, el Via Crucis Vivent de Sant Hilari Sacalm, el Via Crucis al Calvari de la Selva del Camp, la processó del Sant Enterrament de Tarragona o la processó i Dansa de la Mort de Verges.

Actualitats científiques

La contaminació atmosfèrica de les grans ciutats

El 17 d'octubre passat l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va comunicar els resultats que s'havien obtingut sobre la contaminació atmosfèrica en el món pel que fa a la relació que pot tenir respecte a la incidència de càncer en els humans. Aquests resultats van ser obtinguts per un comitè d'experts sobre dita malaltia convocat per l'IARC (sigles angleses de l'Agència Internacional per a la Recerca del Càncer). Conclusions? Considera que es pot donar per demostrat que la contaminació de l'atmosfera és causant anualment de 223.000 morts de càncer en el nostre planeta. Això equival a dir que el 15% dels que moren de càncer de pulmó havien contret la malaltia a causa dels gasos i les partícules contaminants que tenim en suspensió aèria en les nostres ciutats.

El document que l'OMS ha publicat expressa, com a conseqüència, el desig que els governs es vegin estimulats a aprovar normatives més estrictes per evitar la concentració de gasos contaminants i partícules tòxiques en l'aire. El director del departament de l'IARC, Kurt Staif, diu textualment: «L'aire que respirem està contaminat amb una barreja de substàncies que provoquen càncer; ara sabem que la contaminació de l'aire exterior no és només un gran risc per a la salut en general, sinó també

una causa ambiental principal de morts per càncer.»

Com s'ha arribat a aquesta conclusió? Amb una observació meticulosa de les correlacions entre malalts de càncer i l'ambient aeri del lloc. Concretament a Europa s'han estudiat amb anàlisis detallades més de 300.000 persones de 9 països, entre ells Espanya, amb 2.095 casos de càncer de pulmó, que van ser

seguits durant 13 anys. Cosa que donà el resultat que el risc de càncer de pulmó augmenta un 22% per cada increment de 10 micrograms per metre cúbic en la concentració de partícules contaminants a l'aire. Segons els experts, les conclusions són vàlides per a tot el món. I, no cal dir, també importants.

No és estrany, doncs, que el director de l'IARC hagi dit: «Atès el nivell

d'exposició a contaminants que afecta persones a tot el món, aquest informe hauria d'enviar un missatge potent a la comunitat internacional per emprendre accions immediatament.» I, tots estem d'acord en el poder que tenen els governs per establir normes que redueixin la contaminació atmosfèrica. Desitgem, doncs, que aquest missatge que l'OMS ha dirigit als estats tingui resposta eficaç.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Tradicions remeieres

El ginebrer i la medicina popular

En aquesta sèrie de tradicions remeieres avui tractarem sobre el ginebrer o ginebrera (llat., *Juniperus communis*; cast., *enebro*) que és una planta molt estimada per les seves grans propietats aperitives i diürètiques, i que també s'ha emprat amb èxits notables en casos d'atacs reumàtics i gotosos. Els brots tendres del ginebrer són d'especial utilitat per activar la funció del fetge, i les baies, anomenades ginebró (cast., *nebrina*) ajuden a expectorar, faciliten la digestió i contribueixen a equilibrar les nivells de glucosa, àcid úric i colesterol. Aquestes baies formen part de diversos licors estomacals de tradició conventual. I la tradició gastronòmica rural i monàstica també s'ha servit dels ginebrons per perfumar la carn d'alguns embotits. A més, en la tradició agropecuària, els pastors de casa nostra solien emprar les boles de la ginebrera (que al País Basc en diuen orri) barrejades amb ruda i fonoll per

facilitar a les cabres i a les ovelles l'expulsió de despulla o placenta quan, després de parir, es retardava massa.

En un antic receptari de la tradició mèdica dels caputxins hi llegim que «els ginebrons bullits a la proporció de

un grapat per porró d'aigua, van bé per a les malalties dels ronyons quan no hi ha inflamació. És un bon diorètic y, per tant, útil per a la hidropesia. La seva acció és estimulante, dóna vigor y vitalitat als membres, augmenta les secrecions, enforteix els nervis, ajuda a la curació de les infeccions, posa fre als trastorns urinaris, inflamació d'estómac, anèmia, malalties del pit, del fetge y cura el fel sobreeixit» (APCC, Receptari, s. f).

La ginebrera —que sol viure a les parts muntanyenques del nord peninsular— floreix en temps de primavera i els ginebrons triguen tres anys a madurar, de manera que coincideixen en la mateixa planta les baies de tres anys distints. A la zona mediterrània, entre els pins i les alzines hi creix també una planta de la mateixa família, molt semblant, anomenada càdec (llat., *Juniperus oxycedrus*; cast., *enebro mayor*) que en la medicina pairal i conventual s'ha emprat com a vermícid i àdhuc per guarir les ferides de difícil cicatrització.

Sobre les nombroses propietats del *Juniperus*, els antics frares escrivien que: «*Sus frutos, o bayas, tienen un sa-*

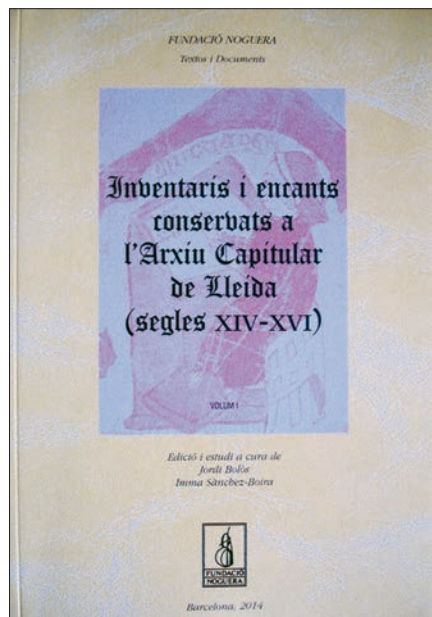

Fra Valentí Serra
de Manresa
Arxiver dels
caputxins

bor amargo, aromático, constituyendo uno de los remedios diuréticos más antiguos, son estomáticos, aumentan el apetito y se utilizan para la fabricación del licor ginebra. Las fumigaciones sobre las ascuas estimulan la piel en el lumbago, ciática y reuma crónico. Con las bayas de enebro se prepara un ungüento para combatir la sarna de los animales domésticos. Tiene otra propiedad como es la de ahuyentar a los mosquitos, y lo mismo que las bayas, pueden emplearse los tiernos retoños del arbusto para preparar una infusión, con la que se combate, en sus comienzos, la hidropesía y se purifica la sangre» (BHC, Pócimas de Capuchino, 53).

Pel que fa a la variant anomenada savina (llat., *Juniperus sabina*; cast., *sabina*), amb fulles semblants a les del xiprer, és molt irritant i tòxica. A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, del julivert, que és un dels principals contraverins de la cuina catalana.

JORDI BOLÒS i IMMA SÁNCHEZ-BOIRA *Inventaris i encants conservats a l'Arxiu Capitular de Lleida (segles XIV-XVI)*
Fundació Noguera, 2015, 2.101 pàg.

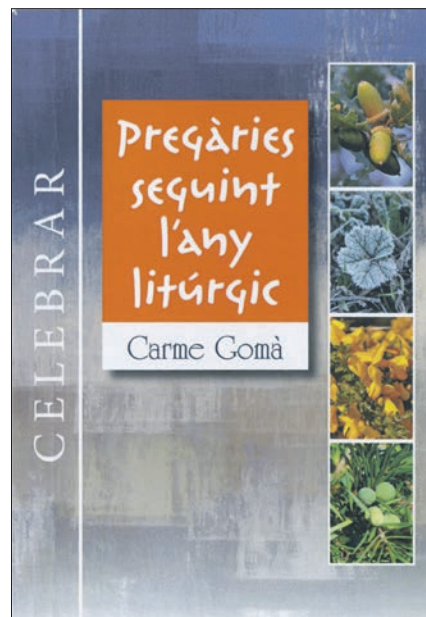
Col·lecció de tres volums que transcriuen i estudien manuscrits (cent setanta-set) conservats a la catedral de Lleida, que fan referència a la manera quotidiana de com es vivia a les darreries dels segles medievals. Es tracta d'un corpus excepcional d'inventaris, d'encants, etc. que fan referència a béns d'eclesiàstics, però també n'hi ha de relacionats amb nobles, artistes... (Ramon Ribera)

COLOMA BOADA i IRENE BRUGUÉS *L'Església a Catalunya durant la guerra de Successió*
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2015, 198 pàg.

Aquest llibre és fruit de les jornades «L'Església a Catalunya durant la guerra de Successió», que van tenir lloc els dies 5 i 6 de setembre del 2014, paral·lelament a l'exposició *Monestirs urbans en temps de guerra. Sant Pere de les Puel·les i Santa Clara de Barcelona, 1691-1718*. S'hi analitza el paper que va dur a terme l'Església a Catalunya durant la guerra de Successió (1701-1715).

CARME GOMÀ *Pregàries seguint l'any litúrgic*
Centre de Pastoral Litúrgica, 2015, 106 pàg.

Els diversos moments de l'any litúrgic ens ajuden a posar tot allò que som en contacte amb Jesús, aquell que dona sentit a la nostra vida i a la nostra fe i que ens fa avançar pel camí del seu Regne. Aquest llibre de pregàries té com a propòsit ajudar-nos en aquesta vivència. Així, el camí de Jesús i el nostre es podran trobar i arribaran a ser un sol camí, sota la mirada amorosa de Déu.

AUTORS DIVERSOS *Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres penitenciaris de Catalunya*
Generalitat de Catalunya, 2015, 160 pàg.

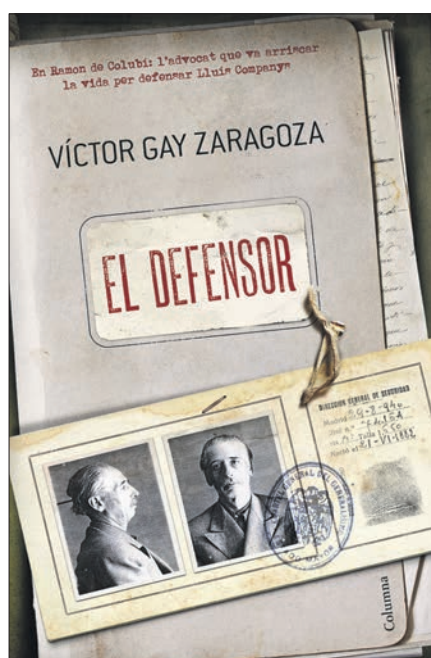
Aquest exemplar és la versió revisada i ampliada de la *Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres penitenciaris de Catalunya*, editat l'any 2010 i fruit de la col·laboració entre les direccions generals d'Afers Religiosos i de Serveis Penitenciaris. L'objectiu és facilitar informació per poder atendre els interns d'acord amb la religió que professin.

RICARD RIPOLL *La causa dels exilis*
Meteora, 2015, 96 pàg.

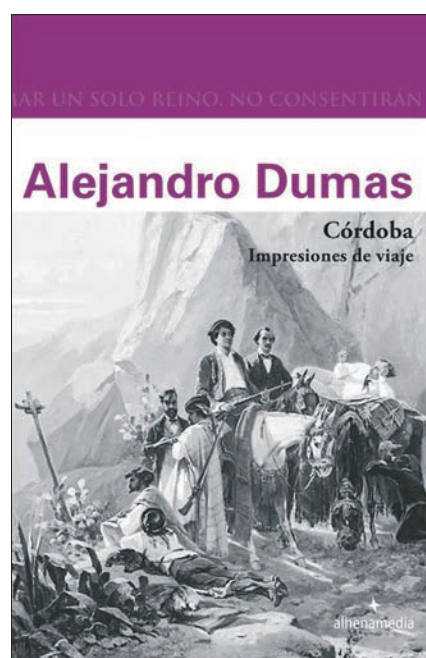
A partir de dos personatges entre històrics i mítics —l'emperador mogol Akbar i el rei i sacerdot tolteca Quetzalcòatl—, el poeta Ricard Ripoll ha reflexionat sobre la idea de l'exili i la consecució d'una nova ètica. Els moviments que conjunquen espai i temps creen «un desig tricèfal»: terra, cos i llengua, que conflueixen en una sola realitat que defineix la figura de l'«home llum».

VÍCTOR GAY ZARAGOZA *El defensor*
Columna, 2015, 432 pàg.

L'agost del 1940, Lluís Companys, president de la Generalitat de Catalunya a l'exili, va ser detingut per les forces d'ocupació nazis a França i traslladat a Barcelona per ser jutjat. Desafiant l'*statu quo* de l'època i posant en risc la seva vida i la seva carrera, Ramon de Colubí va lluitar fins a l'últim moment per salvar la vida del president, convertint aquesta història en una de les més heroiques, alhora que desconegudes, de la guerra i la postguerra civils.

ALEJANDRO DUMAS *Córdoba. Impresiones de viaje*
Alhena Media, 2015, 176 pàg.

Alexandre Dumas pare va visitar Espanya entre l'octubre i el novembre del 1846 com a cronista d'unes noces reials. El present llibre és un extracte de l'obra *De París a Cadis*, que s'inscriu dins de l'interès que despertava la geografia peninsular entre els literats i els artistes romàntics, que veien Espanya com un lloc exòtic. La descripció que fa de la mesquita de Córdoba és d'una gran bellesa.

IVÁN MOLERO i QUIQUE IGLESIAS *Glòria als herois*
Ara Llibres, 2015, 330 pàg.

Tamudo, Jarque, Zamora, Pochettino, Solsona, Marañón, Lauridsen, N'Kono... Homes i herois, jugadors i ídols. Un emocionant retrat de 98 jugadors inoblidables del RCD Espanyol. Perfils apassionants que recullen anècdotes desconegudes, records inesborrables, victòries agòniques, remuntades impossibles, triomfs i també llàgrimes. Història viva del sentiment blanc-i-blau.

Crítica literària

Una qüestió oberta

De la lectura del llibre *El evangelio de la misericordia*, l'autor del qual és el cardenal Tettamanzi, es desprèn que la qüestió que planteja a l'Església l'accés als sacraments de la reconciliació i de l'eucaristia dels divorciats tornats a casar, és encara una qüestió oberta i així s'afirma explícitament en més d'una de les seves pàgines. Entre els experts hi ha diversitat d'opinions entre altres motius perquè el punt de vista sota el qual s'estudia el problema posa l'accent en l'aspecte doctrinal o en la vessant de la pastoral. Una dada que permet i que fa més fàcil la comprensió del tema i la possible solució és el que ha escrit el papa Francesc que vol una Església accidentada, ferida i tacada abans que una Església malalta pel tancament i la comoditat d'aferrar-se a les pròpies seguretats.

Seguretats poques en aquest tema concret i de tanta actualitat. Reflexionant sobre el que s'escriu en les gairebé 200 pàgines d'aquest text que ens ocupa se'n poden extreure conclusions de signe ben diferent, i

DIONIGI TETTAMANZI

El evangelio de la misericordia
San Pablo, 2015, 168 pàg.

una d'elles la de que les preguntes que formulen els que estan directament involucrats en el problema són més clares i explícites que les respostes que reben, i que en aquestes hi apareix de vegades una certa ambigüïtat i un no sap amb quina carta quedar-se («No es podria en nom de la misericòrdia i una vegada declarat el fracàs irreversible del matrimoni precedent admetre una nova unió?»).

N'hi ha que dirigeixen una veritable crítica a l'Església per la seva actitud general considerada indegudament massa rigorosa. No ser admesos en els sacraments —diuen— és un càstig on el que fa d'àrbitre és l'Església. Hi ha diferents textos que es mouen en aquesta línia i altres, en canvi, que posen en dubte en algun cas la vali-

desa del primer matrimoni. En aquest sentit s'apunta a la possible validesa d'alguns matrimonis celebrats per l'Església per gent jove i immadura, no del tot conscient de l'acte que protagonitzen. Es poden considerar nuls —opina el cardenal Quarracino— la meitat dels matrimonis i es parla, fins i tot, de la celebració indeguda de l'eucaristia. S'hauria d'aclarir, s'escriu, si veritablement tot matrimoni entre dos batejats és ipso facto un matrimoni sacramental. Estem en camí cap a una pastoral matrimonial més profunda. El papa Francesc en una entrevista recent fa referència a un possible camí obert per donar una resposta positiva a l'interrogant dels divorciats sobre la seva possibilitat de ser admesos en els sacraments.

**Roberto Coll
Vincent**
Catedràtic de la
Universitat Autònoma
de Barcelona

Crítica cinematogràfica

Doncs això, regressió

REGRESIÓN

DIRECTOR: Alejandro Amenábar.

INTÈRPRETS: Ethan Hawke, Emma Watson, David Dencik, Devon Bostick, entre altres.

MÚSICA: Roque Baños.

GÈNERE: thriller.

106 minuts.

Espanya, 2015.

Alejandro Amenábar torna a les seves intrigues psicològiques exitoses a l'estil de *Tesis* (1996), *Abre los ojos* (1997) o *Los otros* (2001). Una primera regressió ens situa en el terreny que veritablement domina com a narrador, un fosc thriller satànic que busca atrapar. També torna una altra vegada críticament al món religiós, una família creient que sembla que participa de rituals de violència i sexe truculents. La segona regressió, en aquest cas, a la vella il·lustració desmitolitzadora de Satanàs i, de pasada, del cristianisme que, pel que es veu, viu del dimoni per tenir un lloc al món.

El detectiu Bruce Kenner —bé un torturat i obsessiu Ethan Hawke— segueix el cas d'un pare (David Dencik) que ha abusat de la seva filla —amb menys matisos Emma Watson. Tots pateixen una amnèsia general que exigeix la intervenció d'un psicòleg especialista en hipnosi regressiva (David Thewlis). A poc a poc, la investigació

s'omple de culpables i Satanàs, el mal essencial, sembla que està darrere de tots ells. Però...

Amenábar és un bon creador d'atmosfera que tendeixen a irrespirables. En aquest cas, amaga la llum i la dosifica com la intriga, utilitza els símbols satànics com el gat negre,

al qual va dedicar un conte Edgar Allan Poe, o les creus invertides, que apareixen fins i tot al diapasó. El guió resulta ocurrent i mesurat. Com és norma, la sospita s'estén com una taca fosca sobre l'ambigüïtat dels personatges. Uns quants errors resten tensió, com alguna anticipació inapropiada o el dibuix massa simple del personatge central. Apunta maneres, el xilè, però no acaba de rematar la feina.

Temàticament ha millorat després de l'excésu simplisme de les pel·lícules *Mar adentro* (2004) i *Ágora* (2009). Té certament una fixació sobre el món religiós i cristià (no se sap què van fer els pobres escolapis on va estudiar). En el fons, el títol fa referència a la religió,

que és la veritable regressió. La seva tesi de fons és que el mal només depèn dels éssers humans i són ells els que han de carregar la culpa. Experiència que marca cadascun dels personatges, cadascú arrossega la seva pròpia caiguda. Però, en definitiva, Satanàs és una superxeria i el cristianisme viu

de la por a aquest imaginari del mal últim. Fer descansar el mal sobre les fràgils espatlles humanes ens allibera de Déu i de les supersticions de biblies, parenostres i rosaris.

Llàstima que Amenábar, enviant a córner Satanàs hagi decidit tancar els ulls a l'enigma de la teodicea. *Unde malum?* On comença el mal? En la culpa personal exclusivament? Com es transmet el mal? Es tracta d'una espècie d'histeria col·lectiva? Per desacreditar el que és religiós, Amenábar incorre en la banalització del mal. No n'hi ha prou de presentar el reverend Murray (quina cara de dolent que té Lothaire Bluteau), com la mà que gronxa el bressol. Tampoc el gest sacrificial final, confirmat a la capella de la presó, pot ser interpretat més enllà d'una expiació malaltissa.

Concloent, dues reduccions i una sintonia. La primera reducció afecta la densitat del problema del mal, el mal essencial sembla que queda bastant lluny de la mirada del director. No n'hi ha prou amb una intenció culpable per explicar-ho tot. La segona reducció afecta el cristianisme que, abans que res, lluita contra el mal, s'ofereix en benaurança com a experiència de felicitat. Abans que el mal existeix la Bondat major. Amb tot, batega en el rerefons de les intrigues d'Amenábar un desig de seriositat i certa sinceritat que les fa atractives, tot i que en la resolució hi hagi bastanta ingenuïtat, la qual cosa acaba desconcertant i trencant la dramàtica.

Peio Sánchez
Director del Departament
de Cinema de l'arquebisbat
de Barcelona

Des del carrer

Jordi Planas, coordinador de la Comissió de l'Agenda Llatinoamericana

«Demanem justícia i dignitat per a tothom»

Carme Munté

Fa 25 anys dos claretians, Pere Casaldàliga i José María Vigil, van presentar per primera vegada l'Agenda Llatinoamericana. Es tractava d'una eina per denunciar les situacions d'injustícia i desigualtat arran de la commemoració dels 500 anys de la descoberta d'Amèrica. Amb els anys va traspasar fronteres i actualment s'edita a 20 països, també a Catalunya. L'Agenda Llatinoamericana Mundial 2016 gira al voltant de *Desigualtat i propietat*. Jordi Planas, coordinador de la Comissió de l'Agenda Llatinoamericana, explica que en aquesta ocasió es distribuïran 3.000 exemplars arreu de Catalunya. Més informació: www.llatinoamericana.org.

L'Agenda Llatinoamericana va néixer el 1992. Com viviu aquesta

celebració?

Doncs amb molta alegria. S'ha convertit en una eina de lluita i de rebel·lió. El nostre carisma és provocar les transformacions de consciència necessàries perquè sorgeixin pràctiques noves. Ens posem a disposició dels qui busquen aquests objectius. En el seu gènere, és el llibre llatinoamericà més difós dins i fora del continent.

La nova edició de l'agenda alerta que l'any 2016 l'1% de la població tindrà ja més de la meitat de la riquesa mundial.

Davant d'aquesta realitat el tema que ens preocupa és capgirar aquest món demanant justícia i dignitat per a tothom. No pot ser que tal com alerta Intermon-Oxfam, l'any 2016 l'1% estigui per damunt del 99% restant. Alguna cosa no funciona. En aquest sentit, l'Agenda

Llatinoamericana Mundial és una eina de rebel·lió, va més enllà del llibre. Per això a Catalunya hem convertit la publicació de l'Agenda en una campanya molt ambiciosa, de base, fomentant valors com són la gratuïtat i el voluntarisme. Hem editat un seguit de materials pedagògics: mapes, calendaris, llibres, exposicions, vídeos, cartells i fins i tot un concurs literari.

En l'edició catalana s'ha posat en relleu la problemàtica de l'accés a l'habitatge.

Així és. Per això incloem articles molt propis de la realitat de Catalunya. Tot i que cada vegada hi ha més consciència sobre aquesta problemàtica concreta, la veritat és que encara cal insistir-hi molt més. Hi ha tants temes que es poden aprofundir. L'any vinent, per exemple, el tema de l'Agenda Llatinoamericana 2017 serà el repte ecològic.

Pensant-ho millor

Jesús Renau Jesuïta

Comiat

Fa poca estona que eres al meu costat. La gavardina entre les mans, i la bossa a terra. Pels altaveus no paren de cridar els vols que arriben i que surten. Tots els dies de l'any hi ha qui arriba i qui marxa. I aquesta tarda, eres tu, amic meu, que feies el vol decisiu. Però, encara eres al meu costat. L'aeroport era tot soroll. Un munt de sons que s'anaven col·locant l'un sobre l'altre sense cap mena d'harmonia. Música, avisos pels altaveus, la xerrameca de la gent, crits... ni uns moments de silenci, ni per parlar a cau d'orella en la darrera hora del nostre comiat. T'alces. Et criden. Ens mirem. Ens fusionem en una abraçada fonda i curta. Fonda com la vida, curta com el temps. Bon viatge! Primer he estat mirant com marxaves entre la gent. Encara et veia... fins que has desaparegut poc abans del control. He quedat dret i els ulls fixos cap endavant, llarga estona. Fins que el pensament que aquí ja no hi feia res m'ha fet moure de lloc, i lentament he anat sortint.

Encara no havia pagat el tiquet del cotxe que, mirant amunt, he vist un avió que s'enlairava i he pensat que potser era el teu. A poc a poc ha desaparegut entre els núvols... per sempre.

I ara aquí, a la capella silenciosa, sé que no tornaràs. Vaig recordant tota la teva història, els anys d'alumne, la bona companyia, les anades i tornades, aquella forma de ser tan especial, la recerca, l'originalitat de les teves interpretacions, la tos i el riure, el secret misteriós de la teva mística... tot. Poc importa que el comiat sigui en un aeroport, en un hospital, a casa quan ens arriba la notícia de la marxa definitiva d'aquella persona amb la qual hem compartit tanta vida. On sigui... és el comiat, l'únic i el darrer. El temps no té retorn. Ha estat una sort haver-te trobat, una gràcia d'amistat, un do i una mena de poema. Creiem que hi ets, que estàs en plena comunió amb l'Amor Definitiu.

Has passat, has viscut, has rigut i plorat, ens has ajudat com potser no imaginaves. Encara ara voldríem fer-te una abraçada, quan s'obre la porta de casa. Primera als Corintis 2,9: «Però, tal com diu l'Escriptura: cap ull no ha vist mai, ni cap orella ha sentit, ni el cor de l'home somia allò que Déu té preparat per als qui l'estimen.»

Rauxa

Com si la mort no existís (i II)

Eduard Brufau

La desaparició del dol en el nostre entorn manifesta una pèrdua greu de consciència respecte de la mort. El dol no és només, ni principalment, una convenció social, sinó un estat normal i del tot necessari pel qual hem de passar arran de la mort d'una persona estimada. Voler-ne prescindir no ens fa ni més lliures ni més forts, tan sols indica una incapacitat profunda per assumir que la mort és real.

L'expressió «la vida continua» pronunciada arran d'una defunció només és una veritat a mitges, perquè per al difunt la vida en aquest món s'ha acabat radicalment

per sempre més. Però fins i tot per als que hem quedat vius, en certa manera la vida també ha quedat estroncada; si realment estimàvem aquella persona, la nostra vida ja no serà mai més la mateixa. No podem fer com si no hagués passat res i continuar amb les activitats habituals. Interrompre per un temps la vida quotidiana, morir també una mica amb la persona estimada, és l'única manera d'assumir la mort, d'aprendre que som vius i que hem de morir. No fer-ho, fer-se el valent i continuar amb el dia a dia com si no haguéssim perdut ningú és un intent, abocat al fracàs, de fugir del dolor i de la mort.